

Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta

Jiří Blažek (diplomant/ka)

DOMÉNA .EU A OCHRANA PRÁV TŘETÍCH OSOB

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Tomáš Dobřichovský, Ph.D.

Katedra: Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 24.9.2008

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracoval samostatně za použití zdrojů a literatury v ní uvedených.

Jiří Blažek

1. Úvod	3
2. Doména	5
2.1. Co je to doména – IT pohled	5
2.2. Druhy domén	6
2.2.1. Doména prvního řádu – TLD (Top Level Domain)	6
2.2.2 Doména druhého řádu (second level domain)	9
2.3. Co je to doména – právní pohled	10
2.3.1 Způsob právního zakotvení doménových jmen jako „věcí sui genesis“	10
2.3.2 Lze vlastnit doménové jméno?	11
2.3.3 Právní postavení držitele doménového jména	12
3. Doména .eu	14
3.1. Historie	15
3.2 Předpisy upravující doménu .eu a její registraci	16
3.3 Jaká práva třetích osob jsou chráněna v rámci .eu TLD (chráněná označení)	16
3.3.1 Práva vlastníků ochranných známek	17
3.3.2 Práva k zeměpisným označením a označením původu	18
3.3.3 Práva k obchodnímu jménu, označení podniku a názvu společnosti	19
3.3.4 Práva k jménu fyzické osoby (příjmení, „family name“)	20
3.3.5 Práva vztahující se k jedinečným názvům literárních a uměleckých děl	20
3.3.6 Práva obcí a měst k jejich názvům	21
3.4 Způsoby řešení kolizí práv třetích osob s doménovými jmény .eu	22
3.4.1 Způsobilost k registraci	23
3.4.2 Postupná registrace („Phased registration“, „Sunrise period“, „Land Rush“)	24
3.4.3 Ochrana v rámci ADR (alternative dispute resolution)	28
3.4.4 Možnost zákroku EURidu – pozastavení, blokáce a anulace doménového jména	34
3.4.5 Soudní ochrana	36
3.5 Stručné porovnání ochrany práv v třetích osob v případě doménových jmen .eu s UDRP a českou právní úpravou	37
3.5.1 Rozsah ochrany v případě gTLD dle UDRP (Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy)	37
3.5.2 Rozsah ochrany v případě domény .cz dle Pravidel registrace doménových jmen v ccTLD .cz	39
3.6 Kategorizace rozhodnutí ADR a rozbor vybraných rozhodnutí	41
3.6.1 Rozhodnutí ADR vztahující se k období Sunrise	41
3.6.2 Rozhodnutí ADR vztahující se k období volné registrace	52
4. Závěr	65
5. Seznam literatury a pramenů	68

1. Úvod

Rozvoj internetu, jako fenoménu konce 20. století, sebou přináší mnohé otazníky a výzvy, jak technické, tak právní, na které je mnohdy třeba odpovídat a řešit je bezprostředně poté, kdy vyvstanou. Postupem času toto „kybernetické“ prostředí přestalo být ryze vědeckou záležitostí a začalo se, čím dál více, komercializovat. Právě spolu se zvyšujícím se využíváním internetu jako virtuálního tržiště, se začaly objevovat problémy, na které bylo potřeba adekvátně reagovat.

S velikým zjednodušením lze pojmenovat dva stěžejní okruhy problémů, se kterými se „provozovatelé“ internetu v současnosti především potýkají, a těmi jsou zabezpečení dostatečného počtu „internetových adres“ a vypořádání se s neduhy, které registraci těchto „adres“ provázejí. Těmito jsou především spekulativní registrace doménových jmen, když tyto zcela oprávněně vyvolávají reakce subjektů, které se takovou registrací cítí poškozeny.

Životní cyklus doménových jmen, tedy proces počínající jejich registrací a případně končící zrušením takové registrace, popř. diskvalifikace doménového jména z možnosti jeho další registrace, je upraven zejména tzv. soft law – tedy pravidly vydávanými jednotlivými správci TLD. K hlavním znakům této oblasti lidské činnosti patří až minimalistická úprava zákony jednotlivých států (tedy řečí oboru teorie práva, prameny práva ve formálním smyslu).

Teoreticky lze rozeznat tři hlavní skupiny tzv. domén nejvyšší úrovně. Největší a rovněž historicky nejstarší skupinou, je skupina generických domén – gTLD (např. „.com“, „.org“, „.biz“), druhou skupinu tvoří národní domény – ccTLD (např. „.cz“) a třetí skupinu tvoří doména „.eu“, která, i přestože z teoretického hlediska by bylo možné její řazení mezi národní domény, tvoří pravděpodobně specifickou skupinu, když její odlišnosti od národních i generických domén jsou zřejmé.

Právě rozbor právní úpravy domény .eu, doménových jmen pod touto doménou registrovaných, procesu jejich registrace a řešení sporů tento proces doprovázející, by měl být obsahem této práce. Hlavní otázkou, která by potom měla být zodpovězena je

otázka, jaké ochrany těch práv třetích osob, která by mohla být registrací doménového jména dotčena, popř. poškozena, bylo dosaženo.

2. Doména

2.1. Co je to doména – IT pohled

Komunikace mezi počítači v rámci internetu probíhá na základě tzv. TCP/IP protokolu. Každý počítač připojený k internetu musí mít svoji IP adresu a pro zdar vzájemné komunikace je nezbytně nutné, aby tyto adresy, mezi kterými jsou data přenášena byly celosvětově unikátní. IP adresa je 32bitové číslo, které se zapisuje jako 4 desítková čísla v rozmezí 0 – 255 oddělená tečkou (např. 192.168.1.1) – tedy již zmíněné „magické“ čtyřčíslí.

Internet je prostorem pro mnoho různých služeb, pro přenos různě strukturovaných informací. Namátkou je možné zmínit SMTP (Simple Mail Transfer Protokol – použití pro přenos e-mailů), FTP (File Transfer Protocol – přenos souborů), nebo HTTP (Hyper Text Transfer Protocol – základní kámen www) a pro každou z těchto služeb je použití IP adres nezbytností.

Byť z technického hlediska by bylo užívání IP adres ve shora naznačené podobě zcela dostačující, z hlediska uživatele internetu jsou takto definované adresy značně nepřívětivé, především pokud jde o jejich zapamatovatelnost. Pro rozvoj služeb internetu (a tedy internetu samotného) bylo proto nezbytně nutné tyto adresy převést do „srozumitelné“ podoby. Stalo se tak vytvořením Systému doménových jmen – DNS, který umožňuje nahrazení IP adresy na straně uživatele doménovým jménem. Převod IP adres na doménová jména a naopak potom probíhá prostřednictvím tzv. DNS serverů, které dnes kromě této funkce poskytují i jiné služby (např. pro elektronickou poštu nebo IP telefonii - slouží de facto jako distribuovaná databáze síťových informací). DNS systém tedy umožňuje převod IP adres na doménová jména.

Doménové jméno je potom tvořeno několika (minimálně dvěma) částmi, které jsou odděleny tečkami – doménami různých úrovní. Vezmeme-li jako příklad doménové

jméno „prf.cuni.cz“ (adresa webové stránky Právnické fakulty Univerzity Karlovy), pak .cz reprezentuje doménu nejvyšší úrovně – v tomto případě ccTLD (viz dále). Tzv. doménu druhé úrovně (second level TLD, nebo také doménové jméno v užším smyslu) představuje část „cuni“ a doménu třetí úrovně potom část „prf“. Celé doménové jméno je potom tzv. name serverem (DNS systém) převedeno na IP adresu, která je v tomto případě 195.113.8.11.

Pro snazší orientaci budu v této práci používat termín „doména“ pro označení doménového jména nejvyššího řádu (TLD, např. „.eu“) a termín „doménové jméno“ zpravidla pro označení doménového jména druhého řádu, nebude-li z kontextu vyplývat, že je tímto termínem myšleno doménové jméno jako celek (tedy souhrn domén všech úrovní).

2.2. Druhy domén

2.2.1. Doména prvního řádu – TLD (Top Level Domain)

Každé doménové jméno nutně musí končit doménou prvního řádu (TLD). Je to ta část doménového jména za poslední tečkou a rozlišujeme tzv. generické domény nejvyšší úrovně (gTLD), dále tzv. národní domény (ccTLD) a konečně i zvláštní regionální TLD (regTLD), mezi které někteří autoři řadí i doménu .eu, která jinak má všechny znaky ccTLD a mezi ccTLD je řazena také v klasifikaci ICANNu.

2.2.1.1. Generické TLD (gTLD)

Generických domén existuje v současnosti 21. Výčet gTLD domén je taxativní a o případném vzniku nové domény tohoto typu rozhoduje ICANN. Ten zároveň plní funkci rejstříku, když vlastní registrace těchto domén probíhá prostřednictvím místních registrátorů, kteří jsou s organizací ICANN ve smluvním vztahu.

V závislosti na režimu, kterému je ta která doména podrobena, se rozlišují tzv. nesponzorované gTLD (.biz, .com, .edu, .gov, .info, .int, .mil, .name, .net, .org, .pro) a

sponzorované gTLD (.aero, .asia, .cat, .coop, .jobs, .mobi, .museum, .tel, .travel). Poslední gTLD je .arpa, kterou nelze zařadit ani do jedné z výše uvedených skupin a která je určena výhradně pro vnitřní potřeby internetové infrastruktury.

Odlišnost spočívá v tom, že zatímco v případě nesponzorovaných domén je jejich politika a řízení určována ICANNem, v případě sponzorovaných domén má v tomto ohledu velkou váhu organizace reprezentující nějakou užší skupinu uživatelů internetu, na jejíž návrh zpravidla ICANN vznik takové domény schválil. Tak např. sponzor domény .aero je SITA – Société Internationale de Télécommunications Aéronautiques a doména je určena k prezentaci členů odvětví letecké přepravy. Doména .cat je naopak určena k propagaci jazyka a kultury Katalánska a sponzorem je nadace PuntCat. Sponzorská organizace potom odpovídá mimo jiné za využívání domény v souladu s účelem vyjádřeným v Chartě takové sponzorované domény.

Za revoluci lze potom považovat rozhodnutí ICANNu přijaté 28. června 2008 na 32. Konferenci ICANNu v Paříži, podle kterého dojde v průběhu roku 2009 k uvolnění pravidel pro zavádění nových generických domén. Tento krok umožní, aby si kterýkoliv subjekt registroval libovolný sled písmen jako gTLD. Společnostem bude tak poskytnuta možnost registrovat jejich obchodní značky jako gTLD, tedy např. Microsoft by se mohl ucházet o gTLD .msn, Apple o .mac, apod.

2.2.1.2 Národní TLD (ccTLD)

Národní domény jsou domény úzce spjaté s některým státem a tyto kódy, ve valné většině dvoupísmenné, s určitými výjimkami kopírují normu ISO 3166-1, která je seznamem kódů jmen států a závislých oblastí. Schvalování vzniku těchto domén a delegace jejich správy na národní organizace (národní sdružení internetových firem – network information center, v České republice NIC.CZ, z.s.p.o.) je plně v režii organizace ICANN. V některých případech jsou ccTLD spravována přímo státem – většinou v rámci telekomunikačního prostředí (např. Finsko nebo Španělsko). Národní TLD jsou tedy tvořeny dvoupísmenným kódem a v současné době existuje přibližně 250 takových domén, když doména pro Českou republiku je důvěrně známá .cz.

Tyto domény, ač vazba na jednotlivé státy je zdánlivě nepochybná, zpravidla v žádném směru nejsou relevantní, pokud jde o určení domicilu držitele domény. Vazba držitele domény na příslušnou zemi není totiž obecně obligatorní. Výjimku tvoří např. „kanadská“ doména .ca, nebo „německá“ .de. Naopak např. doménové jméno pod doménou .cz si může registrovat kterýkoliv subjekt z jakékoliv země.

Vzhledem k vysokému počtu domén ccTLD a jejich značné variabilitě se v rámci této skupiny lze teoreticky setkat s využitím ccTLD pro tvorbu atraktivního doménového jména jako celku, když se můžeme setkat s doménovými jmény jako „I.am“, „tip.it“, „start.at“, apod. Pravdou ovšem je, že tento jev, v anglické terminologii označovaný jako „domain hacking“, není omezen jen na ccTLD, viz. např. existence doménového jména „inter.net“.

2.2.1.3 Doména .eu (regTLD)

Doména .eu je národní doménou (ccTLD) sui genesis, určená pro Evropskou Unii a její instituce, pro podniky, organizace a fyzické osoby se vztahem k jejímu území.

ICANN schválil uvolnění domény .eu 2. března 2005 a v život byla tato doména uvedena 2. května téhož roku. Nejvýznamnějším rozdílem domény .eu proti jiným ccTLD je pravděpodobně fakt, že EU není státem. Nicméně v tomto ohledu se nejedná o žádný revoluční průlom, když už v předchozích letech byly uvolněny domény pro jiné nestátní subjekty – např. TLD .nato.

Již v květnu 2003 byl rozhodnutím Komise 2003/375/ES ustanoven Evropský registr pro doménová jména – EURid, nezisková organizace, v současnosti sdružení belgického, italského, švédského, českého a slovinského registrátora ccTLD, dále evropské části Internet Society – ISOC a organizace BusinessEurope.

Ke konci roku 2007 bylo, dle čtvrtletní zprávy EURidu, registrováno více než 2,75 miliónu doménových jmen pod TLD .eu a počet držitelů přesáhl 1 milión.

Projekt domény .eu byl o svého vzniku doprovázen snahou o pokud možno co nejvyšší zabezpečení doménových jmen proti piraterii (cybersquatting, domaingrabbing, apod.) a tedy i snahou o co nejúčinnější a nejefektivnější ochranu práv třetích osob. Rozbor reality by měl být dalším obsahem této práce.

2.2.2 Doména druhého řádu (second level domain)

Doména druhého řádu, dalo by se říci i doménové jméno v užším smyslu (v případě že chápeme doménové jméno v širším smyslu jako souhrn všech domén, tj. prvního, druhého a případně dalších řádů) je v podstatě základním kamenem sporů v rámci odvětví doménových jmen.

Je to právě doména druhého řádu která je jednoznačným identifikátorem vůči ostatním doménovým jménům podřazeným pod tu kterou TLD, a právě tato může a bude nejčastěji kolidovat s ochrannými známkami, firmami, názvy právnických, popř. jmény fyzických osob, právem na ochranu proti hospodářské soutěži nebo autorským právem.

2.2.2.1 Kategorizace domén druhého řádu

Domény druhého řádu (i domény vyšších řádů) mohou být tvořeny, s určitými výjimkami, libovolným sledem písmen bez interpunkčních znamének, čísly 0 až 9 a pomlčkou (-). Právě s pomlčkou jsou spojeny zmíněné výjimky, když její použití je omezeno tím, že nesmí být prvním ani posledním znakem doménového jména a je vyloučeno použití dvou pomlček vedle sebe. Není vyloučen ani požadavek minimální délky doménového jména, a tak například doménová jména registrovaná pod doménou .eu, musí obligatorně sestávat alespoň ze dvou znaků.

Doménové jméno nemusí dávat vůbec žádný smysl, může se jednat o nahodilý shluk písmen a čísel. V takovém případě se sice poněkud stírá smysl DNS systému – převádění IP adres na doménová jména mj. z důvodu jejich snazší zapamatovatelnosti, v některých případech však i zdánlivě nahodilé seřazení písmen může mít hlubší podtext, příkladem může být doménové jméno poiuy.com (v době psaní této práce

rozcestník s nabídkou internetových služeb), když v tomto případě jde o obrácený sled písmen z horního řádku anglické klávesnice.

Dále můžeme rozeznat tzv. fantazijní doménová jména (uměle vytvořená, tzn. nejrůznější typy zkratk a složenin), doménová jména tvořená slovy z obvyklé slovní zásoby (tzv. generická slova) nebo jménem osoby a v neposlední řadě doménová jména tvořená stručnými slogany.

2.3. Co je to doména – právní pohled

Oprostíme-li se od vnímání doménového jména jako pouhého přepisu nebo odrazu IP adresy ve snadněji zapamatovatelné podobě, vstupujeme do problematiky, která v současnosti hýbe světem internetu. Tedy do světa registrací doménových jmen, právních vztahů k nim a sporů o ně. Vůdčí zásadou tohoto odvětví práva je, s určitými modifikacemi, princip „first come first served“, který bych rád doplnil u nás málo známým citátem z díla Barneyho Millera, známým také jako „Harryho povzdech“, který zní „all the good ones are taken!“.

2.3.1 Způsob právního zakotvení doménových jmen jako „věcí sui genesis“

Oblast registrace a užívání doménových jmen je zvláštní oblastí „internetového práva“, jejímž typickým znakem je takřka minimalistická úprava národními právními řády. Naopak jako typickou můžeme označit situaci, kdy pravidla jsou obsažena v dokumentech vydávaných nestátními institucemi, lokálními registrátory, popř. kdy taková pravidla jsou formována rozhodovací praxí rozhodčích orgánů.

Tato pravidla (soft law) jsou k národním úpravám v poměru komplementarity a jsou s nimi propojena na základě tzv. zvláštních pout. Ve vztahu národní právní řád – soft law je takovým poutem zásada autonomie vůle subjektů soukromého práva, smluvní volnosti a převažující dispozitivní povaha soukromoprávních norem.¹

¹ Radka Pelikánová, Karel Čermák: Právní aspekty doménových jmen, Linde Praha a.s., Praha 2000, str. 38.

Přihlašovatel doménového jména tak, spolu se smlouvou o registraci doménového jména, přijímá a podřizuje se takovým pravidlům, když zároveň obvykle vyjadřuje souhlas s podrobením se případnému budoucímu řízení před rozhodcem (rozhodci), v případě, bude-li jím provedená registrace doménového jména rozporována.

2.3.2 Lze vlastnit doménové jméno?

Ač se v každodenní realitě běžně setkáváme s termíny „vlastník doménového jména“, „prodej doménového jména“ a jinými, zdánlivě implikujícími existenci absolutních práv ve vztahu k registrovaným doménovým jménům, situace je o poznání složitější.

Ke vzniku absolutní práva (jako zvláštního druhu práva subjektivního, zakládajícího vztah oprávněného subjektu k určitému statku), je totiž nezbytně nutné, aby takové absolutní právo mělo svůj základ (oporu) v právním předpisu.

V současném českém právním řádu jsou nicméně pojmem věci v právním smyslu rozuměny pouze ovladatelné hmotné předměty sloužící potřebám lidí, když vlastnické právo je chápáno jako absolutní právo vlastníka, spočívající v takové moci ovládat hmotnou věc, která je nezávislá na moci někoho jiného. Absolutní práva mohou dále vzniknout k těm nehmotným statkům, které jsou upraveny zvláštními právními předpisy. Takto jsou v právním řádu zakotveny např. vynálezy (zákon č. 527/1990 Sb. o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích), ochranné známky (zákon č. 441/2003 Sb. o ochranných známkách), autorská díla (zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském), firmy, aj. Doménová jména tímto způsobem zakotvena nejsou a navíc je důležité zdůraznit, že možnost chápání doménových jmen jako tzv. nehmotných statků nutně koliduje s faktem, že k základním vlastnostem nehmotných statků patří tzv. potenciální ubiquita a že tato je u doménových jmen z podstaty věci vyloučena.²

Je tedy zřejmé, že za současné právní úpravy nelze s doménovým jménem spojovat takové instituty jako je vlastnictví a věcná práva k věci cizí (např. zástavní a zadržovací právo). Toto je reflektováno i v rámci výše zmíněného soft law, kdy obecně tyto normy

² Radka Pelikánová, Karel Čermák: Právní aspekty doménových jmen, Linde Praha a.s., Praha 2000, str. 47.

hovoří o držiteli doménového jména, převodu doménového jména, apod., nikoliv o vlastníku, prodeji ...

2.3.3 Právní postavení držitele doménového jména

Nabízí se tedy otázka, jaké je vlastně právní postavení subjektu, který si registroval doménové jméno.

Registrací doménového jména k němu jeho držitel nezískává žádná specifická subjektivní práva. Získává pouze faktický monopol vyplývající z jedinečnosti každého doménového jména (která je nutností z hlediska nemožnosti duplicity IP adres, na něž jsou doménová jména převáděna v rámci DNS). Tento monopol trvá po dobu registrace takového doménového jména a po tuto dobu má držitel právo na to, aby registrátor dostal všem svým závazkům.³ Stejně tak držitel má v rámci tohoto vztahu vůči registrátorovi určité povinnosti.

Je tedy zřejmě možné vycházet z toho, že obsah práv k doménovému jménu vymezuje obecně institut držby. Podle ustanovení § 129 odst. 2 občanského zákoníku mohou být předmětem držby nejen věci, ale i práva, pokud připouští trvalý nebo opětovný výkon. Za taková práva lze považovat i práva k doménovému jménu, neboť smyslem institutu držby je především chránit určitý faktický stav, za jaký je možné v řadě případů považovat právě registraci a užívání doménového jména.⁴

V rámci institutu držby a právního vztahu s registrátorem, má potom držitel doménového jména zejména následující práva a povinnosti, zpravidla blíže vymezená „pravidly registrace“ vydanými pro konkrétní TLD.

Především má právo registrovat „volné“ doménové jméno které neodporuje pravidlům registrace, tzn. zejména sestává z povolených znaků a neodporuje dobrým mravům. V tomto případě lze s určitou nadsázkou hovořit o registraci jako o uchopení držby.

³ JUDr. Karel Čermák, jr. Ph.D.: Spory týkající se doménových jmen v soudní praxi, Uplatňování doménových jmen v rámci podnikatelských aktivit (sborník z konference), VŠVSMV, Praha 2007.

⁴ JUDr. Vojtěch Trapl: Právní problematika národních domén .cz, Uplatňování doménových jmen v rámci podnikatelských aktivit (sborník z konference), VŠVSMV, Praha 2007.

Dále má právo doménové jméno užívat, tedy vytvořit pod doménovým jménem virtuální server, emailové schránky, nebo využít doménové jméno pro přesměrování na již existující server.

Doménové jméno lze také neužívat, tedy držitel se může omezit na pouhou registraci, např. s cílem blokace daného doménového jména, byť toto „nakládání“ s doménovým jménem může pro držitele znamenat, že na něj bude nahlíženo jako na držitele ve zlé víře.

V neposlední řadě lze doménové jméno převést na jiný subjekt, případně registraci takového doménového jména zrušit, popř. neobnovit, obojí zpravidla se stejnými důsledky.

Mezi povinnosti patří kupříkladu povinnost zaplatit registrační, popřípadě obnovovací poplatky, neužívat doménové jméno ve zlé víře nebo jinak k nezákonným účelům a dále případná povinnost podrobit se rozhodčímu řízení v případě zpochybnění držby doménového jména třetí osobou.

V případě .eu TLD jsou potom práva držitele konkrétně vyjádřena mj. v části 10. Podmínek registrace doménového jména .eu, když registrací doménového jména získává držitel omezené, převoditelné a prodloužitelné, výhradní právo používat doménové jméno v období 1 roku po jeho registraci. Povinnosti jsou potom stanoveny v části 3. těchto Podmínek, kdy držitel doménového jména má povinnost:

- a) udržovat své kontaktní informace (včetně e-mailových adres) správné, úplné a aktuální;
- b) používat doménové jméno způsobem, který neporušuje žádná práva třetích stran, platné zákony nebo předpisy, a není diskriminační na základě rasy, jazyka, pohlaví, náboženství nebo politického názoru;
- c) nepoužívat doménové jméno ve zlé víře nebo k jakýmkoliv nezákonným účelům

3. Doména .eu

Vznik domény .eu lze chápat jako významný počín Evropské unie na poli internetu. Podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EC) č. 733/2002 mělo zavedení .eu TLD, jako doplňkové TLD k již existujícím ccTLD členských států, podpořit užívání a přístup k internetu a k virtuálnímu internetovému tržišti a tím podpořit nabídku a konkurenci.

Zavedení .eu TLD mělo být zároveň prostředkem většího zviditelnění vnitřního trhu a mělo poskytnout podnikům, organizacím a fyzickým osobám možnost registrovat si doménové jméno, které by je zřetelně spojovalo se Společenstvím.

Propagace Evropské unie v rámci celosvětové informační sítě byla jedním z dalších cílů sledovaných zavedením .eu TLD.

Zároveň bylo požadováno přijetí pravidel, která by zabránila spekulativním a zneužívajícím registracím doménových jmen na úkor držitelů tzv. přednostních práv a to především důrazem na postupnou registraci, kdy v její první fázi („sunrise period“) měla být registrace doménových jmen umožněna pouze držitelům již zmíněných přednostních práv, kterými jsou rozuměna mj. práva k ochranným známkám (registrované vnitrostátní ochranné známky a ochranné známky společenství), zeměpisným označením a označením původu a dále v rozsahu ochrany vnitrostátními právními řády neregistrované ochranné známky, obchodní jména, označení podniků, názvy společností, jména fyzických osob a názvy chráněných literárních a uměleckých děl.

V rámci „sunrise period“ byla registrace názvů, nebo jejich zkratk, umožněna také orgánům Společenství a vlád členských států. Kromě toho jsou v příloze Nařízení Komise (ES) č. 874/2004 vyjmenovány názvy zemí, které mohou být registrovány pouze konkrétními státy. V článku 8 tohoto nařízení byla zcela vyloučena také možnost registrace doménového jména shodujícího se s alfa-2 kódem označujícím země – tak např. z registrace je vyloučeno doménové jméno „www.cz.eu“.

3.1. Historie

V roce 1999 se na úrovni Evropské rady poprvé objevily úvahy o možnosti zavedení TLD .eu. Ač původně byla .eu TLD zamýšlena výhradně pro potřeby institucí EU, bylo rozhodnuto o zpřístupnění registrace všem subjektům, pod podmínkou jejich domicilu v rámci Evropského společenství.

O tři roky později, v dubnu 2002, bylo Evropským parlamentem a Radou (ES) přijato Nařízení č. 733/2002 o zavedení domény .eu, které se stalo páteří implementace domény .eu a navazující právní úpravy.

V květnu 2003 zvolila Komise (Rozhodnutím 2003/375/ES) EURid jako Evropský rejstřík pro doménová jména. EURid je nezisková organizace, v současnosti sdružení belgického, italského, švédského, českého a slovinského registrátora ccTLD, evropské části Internet Society – ISOC a organizace BusinessEurope.

V dubnu 2004 byla vydána další norma, důležitá pro zavedení domény .eu, a to Nařízení Komise (ES) č. 874/2004, stanovící obecná pravidla pro zavádění a funkce .eu TLD a zásady ovládající registraci doménových jmen pod touto doménou nejvyššího řádu.

V říjnu 2004 byla uzavřena smlouva mezi Evropskou komisí a EURidem v níž byl EURid pověřen „správcovstvím“ .eu TLD. V březnu 2005 tuto pozici EURidu stvrdil i ICANN, když zároveň rozhodl o uvolnění domény .eu.

V dubnu 2005 EURid svěřil Rozhodčímu soudu při Hospodářské a Agrární komoře se sídlem v Praze agendu rozhodování sporů o doménová jména .eu. Dodnes je Rozhodčí soud jediným rozhodčím centrem pro tyto spory v rámci celé EU.

V prosinci 2005 byla zahájena první fáze registrací doménových jmen .eu – Sunrise period a v dubnu 2006 byla zahájena volná registrace domén .eu – Land Rush.

K prosinci 2007 bylo registrováno více než 2,7 mil doménových jmen .eu a počet držitelů překročil 1 milion. V řeči čísel se tak doména .eu stala třetí nejregistrovanější

doménou v rámci evropských TLD. V České republice bylo ke stejnému datu registrováno přibližně 58 tisíc doménových jmen .eu.⁵

3.2 Předpisy upravující doménu .eu a její registraci

Doména .eu, její registrace a související otázky jsou upraveny následujícími normami:

- 1) Nařízení Evropského parlamentu (ES) a Rady č. 733/200 o zavedení domény .eu jako domény nejvyšší úrovně, ze dne 22. dubna 2002.
- 2) Nařízení Komise (EC) č. 874/2004 stanovící pravidla pro zavádění a funkce .eu TLD, ze dne 28. dubna 2004.
- 3) Pravidla registrace doménového jména .eu
- 4) Podmínky registrace doménového jména .eu
- 5) Pravidla a podmínky registrace domény .eu pro žádosti o registraci doménového jména podané během období postupné registrace – „Pravidla pro období Sunrise“
- 6) Pravidla pro řešení sporů o domény .eu
- 7) Doplnující pravidla pro řešení sporů

3.3 Jaká práva třetích osob jsou chráněna v rámci .eu TLD (chráněná označení)

Nařízení (EC) 874/2004 v článku 21, ve spojení s článkem 10 odst. 1, definuje rozsah ochrany práv třetích osob. Článek 21 stanoví, že registrace doménového jména může být zrušena v případě, že je toto shodné nebo zaměnitelné s názvem, jménem, popř. označením (tedy nějakým pojmem, anglický výraz „name“), které je chráněné vnitrostátním právem některého členského státu nebo právem Společenství, a to za splnění alespoň jedné ze dvou následujících podmínek:

- a) jako doménové jméno byl registrován název, jméno, popř. označení, ke kterému aktuální držitel nemá žádné oprávnění ani oprávněný zájem na něm, nebo
- b) doménové jméno bylo registrováno nebo je užíváno ve zlé víře

⁵ EURid's quarterly progress report to the European Komission .

V článku 10 odst. 1 tohoto Nařízení, na který ustanovení článku 21 odkazuje, jsou potom chráněné pojmy blíže vymezeny demonstrativním výčtem, když podle něj jsou chráněny zejména:

- registrované vnitrostátní ochranné známky a ochranné známky Společenství,
- zeměpisná označení a označení původu,
- neregistrované ochranné známky,
- obchodní jména, označení podniků, názvy společností,
- jména fyzických osob a
- názvy chráněných literárních a uměleckých děl.

Registrované ochranné známky, zeměpisná označení a označení původu jsou potom chráněny absolutně, ostatní zmíněné pojmy musí být chráněny vnitrostátním právem členského státu kde jsou v držení a právě jen v takovém rozsahu budou předmětem ochrany.

3.3.1 Práva vlastníků ochranných známek

Jedná-li se o registrované ochranné známky, je stejný stupeň ochrany poskytován ochranným známkám Společenství, registrovaným na základě nařízení Rady ES č. 40/94 v registru vedeném Úřadem pro harmonizaci vnitřního trhu (OHIM), stejně jako ochranným známkám registrovaným na základě národních úprav členských států. V České republice je takovou úpravou zákon č. 441/2003 Sb. (zákon o ochranných známkách).

Podle § 8 zmíněného zákona, má vlastník ochranné známky výlučné právo užívat takovou ochrannou známku ve spojení s výrobky nebo službami, pro něž je chráněna. Podle § 2 tohoto zákona, jsou chráněny ochranné známky zapsané v rejstříku ochranných známek vedeném Úřadem průmyslového vlastnictví (tzv. národní ochranné známky), ochranné známky zapsané v rejstříku vedeném Mezinárodním úřadem duševního vlastnictví (WIPO) s účinky pro Českou republiku (tzv. mezinárodní ochranné známky) a stejně tak, pro naše účely trochu nadbytečně, ochranné známky zapsané v již zmíněném rejstříku OHIM (tzv. ochranné známky společenství).

V neposlední řadě jsou tímto zákonem chráněny i známky všeobecně známé na území České republiky v souladu s ustanovením článku 6bis Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví (tzv. všeobecně známé známky). Jsou to takové ochranné známky, které získaly ochranu nabytím všeobecné známosti pro určité zboží nebo služby. Tyto jsou zároveň jedinými neregistrovanými ochrannými známkami, které požívají ochrany pro případ kolize s doménovým jménem .eu.

3.3.2 Práva k zeměpisným označením a označením původu

Nařízení Rady 2081/92/EHS o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských výrobků a potravin upravuje tento okruh označení na úrovni Společenství. Rozeznává přitom chráněná zeměpisná označení a označení původu.

Zeměpisné označení je definováno jako název regionu, určitého místa, nebo ve výjimečných případech země, kterého se používá k označení zemědělského produktu nebo potraviny pocházející z tohoto místa a mající určitou jakost, pověst nebo jiné vlastnosti, které lze přičíst tomuto zeměpisnému původu a zároveň jejich produkce nebo zpracování a nebo příprava v takto vymezené oblasti probíhá.

Označením původu Nařízení potom rozumí název území vymezeného obdobně, který se používá k označení zemědělského produktu nebo potraviny z takového území pocházející, jejichž jakost nebo vlastnosti jsou dány tímto prostředím (zahrnujícím přírodní a lidské činitele) a jejichž produkce, zpracování a příprava probíhá v takto vymezené oblasti.

V České republice je ochrana provedena zákonem č. 452/2001 Sb. o ochraně označení původu a zeměpisných označení.

Označením původu je zde rozuměn název oblasti, určitého místa nebo země používaný k označení zboží, pocházejícího z tohoto území, jestliže kvalita nebo vlastnosti tohoto zboží jsou výlučně nebo převážně dány zvláštním zeměpisným prostředím s jeho charakteristickými přírodními a lidskými faktory a jestliže výroba, zpracování a příprava takového zboží probíhá ve vymezeném území.

Zeměpisným označením potom název území používaného k označení zboží, pocházejícího z tohoto území, jestliže toto zboží má určitou kvalitu, pověst nebo jiné vlastnosti, které lze přičíst tomuto zeměpisnému původu, a jestliže výroba nebo zpracování, anebo příprava takového zboží probíhá ve vymezeném území.

Ochrana těchto označení vzniká dnem zápisu do rejstříku označení původu a zeměpisných označení vedeném Úřadem průmyslového vlastnictví a doba ochrany je, na rozdíl od ochranných známek, časově neomezena. V případě označení podle Nařízení 2081/92/EHS je potom nezbytný zápis do Rejstříku chráněných označení původu a chráněných zeměpisných označení vedeným Komisí.

Práve k zeměpisnému označení lze dále rozumět, byť na zcela jiných základech než shora zmíněných, také práva jednotlivých členských států na použití jejich názvů pro registraci pod .eu TLD. Tato problematika je v současnosti upravena Nařízením Komise (EC) č. 874/2004 v aktuálním znění. V příloze tohoto Nařízení jsou, po jeho novele Nařízením č. 1654/2005 a č. 1255/2007, taxativním výčtem vyjmenované názvy zemí (popř. jejich částí) v různých variantách, které jako doménová jména pod .eu TLD mohou registrovat pouze země uvedené v tomto seznamu.

3.3.3 Práva k obchodnímu jménu, označení podniku a názvu společnosti

Do této kategorie chráněných „pojmu“ lze v současnosti, z pohledu českého právního řádu, řadit především obchodní firmu, kterou zákon č. 513/1991 Sb. (obchodní zákoník) rozumí název, pod kterým je podnikatel zapsán do obchodního rejstříku a dále název právnické osoby, který je chráněn zákonem č. 40/1964 Sb. (občanský zákoník).

Podle § 8 obchodního zákoníku se tedy firmou rozumí název, pod kterým je podnikatel zapsán do obchodního rejstříku. Dále jsou pak v § 9 upraveny podmínky pro tvorbu firmy, když firmou fyzické osoby musí být vždy její jméno a příjmení s případným odlišujícím dodatkem a firmou právnických osob již zmíněný název, pod kterým jsou zapsány v obchodním rejstříku. V § 12 je pak upravena ochrana proti neoprávněnému užívání firmy.

Z hlediska případné kolize s doménovým jménem je, podle mého názoru, důležitá skutečnost, že součástí firmy právnických osob je i dodatek označující jejich právní formu, nicméně v období „Sunrise“ nebylo pro získání práva přednostní registrace nutné uvádět v rámci doménových jmen tyto dodatky.⁶

V případě právnických osob - podnikatelů nezapsaných v obchodním rejstříku, stejně jako ostatních právnických osob, je potom v § 19b občanského zákoníku chráněn jejich název, kdy tyto mají právo, podobně jako v případě firmy, aby jejich jméno nebylo třetími osobami neoprávněně používáno.

3.3.4 Práva k jménu fyzické osoby (příjmení, „family name“)

Jméno fyzické osoby je v českém právním řádu chráněno v rámci ochrany osobnostních práv. Tato je provedena v § 11 an. zákona č. 40/1964 Sb. (občanský zákoník). Podle tohoto zákona fyzická osoba má právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevů osobní povahy. V případě neoprávněného zásahu do těchto práv se lze domáhat, aby bylo od takových upuštěno, aby byly odstraněny následky těchto zásahů a lze se domáhat také přiměřeného zadostiučinění.

3.3.5 Práva vztahující se k jedinečným názvům literárních a uměleckých děl

V českém právním řádu nalezneme normy poskytující ochranu této kategorii práv třetích osob v zákoně č. 121/200 Sb. o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským. Konkrétně potom v jeho § 2 odst. 3 je stanoveno, že právo autorské se vztahuje na dílo dokončené, jeho vývojové fáze a části, včetně názvu a jmen postav, pokud splňují podmínky podle odstavce 1 nebo podle odstavce 2 tohoto paragrafu. Název díla tedy bude chráněn v případě jeho jedinečnosti či původnosti. Tradičně je taková ochrana prisuzována např. názvu „Osudy dobrého vojáka Švejka“.

⁶ Pravidla pro období Sunrise týkající se domén .eu – Část 19 odst. 3 a 4.

Naopak takovou ochranu nebude lze poskytnout názvům obsahujícím obecné pojmy, popř. názvům jednoslovným.

3.3.6 Práva obcí a měst k jejich názvům

I když tato kategorie pojmů není konkrétně uvedena v článku 10 odst. 1 Nařízení (EC) 874/2004, tak vzhledem k demonstrativní povaze výčtu v něm uvedeného, stejně jako vzhledem k faktu že v článku 21 tohoto nařízení (v anglické verzi) se hovoří o konfliktu doménového jména se jménem, pojmem, názvem (angl. termín „name“) a kdy v případě, že takový pojem je chráněn vnitrostátním právem či právem Společenství může takový konflikt vyústit ve zrušení registrace doménového jména, je namístě tuto kategorii chráněných pojmů vzít v potaz.

Důležitost tohoto je podle mého názoru ještě dále zvýrazněna faktem, že názvy obcí a měst se často stávají terčem buďto spekulantů s doménovými jmény, popř. jsou taková doménová jména registrována a následně užívána ke zcela jiným účelům, než jaký by případný návštěvník takových stránek očekával.

Každá obec (město) má svůj název, který je chráněn v § 19b občanského zákoníku. Zásahem do tohoto názvu, tedy neoprávněným používáním, lze rozumět mimo jiné i jednání spočívající v registraci doménového jména shodného nebo zaměnitelného s takovým názvem.

V období Sunrise měli veřejné subjekty, tedy i města, právo registrovat si svoje názvy přednostně. V případě, že taková registrace nebyla úspěšná, např. z důvodu útoku doménového spekulanta, který zaregistroval předmětnou doménu na základě ochranné známky dříve, v souladu s principem „first come first serve“, lze se dovolat ochrany v rámci ADR.

Jak lze vidět, rozsah ochrany práv třetích osob s ohledem na registraci doménových jmen .eu je velmi široký. Ve spojení s propracovaným a relativně rychlým mimosoudním řešením vzniknuvších sporů – ADR, lze snadno nabýt dojmu o účinném systému, ve kterém internetová piraterie dostává pouze relativně malý prostor. Nicméně

ani v případě domény .eu nelze bez dalšího hovořit o zcela bezproblémovém zavedení a následném fungování, když v řadě situací může docházet ke kolizím.

3.4 Způsoby řešení kolizí práv třetích osob s doménovými jmény .eu

V rámci pravidel a podmínek registrace každé TLD, jsou vymezena alespoň základní pravidla, určující jaká práva třetích osob, popřípadě které jiné okolnosti nebo podmínky, prolamující, v tomto odvětví práva jinak obecně uznávaný princip „first come, first serve“.

Tato pravidla mohou ovlivňovat budoucího držitele doménového jména již ve fázi registrace doménového jména, kdy je myslitelná varianta vyloučení některých žadatelů v určitých jejích etapách či absolutně, popř. lze v pravidlech nalézt ustanovení vylučující vůbec registraci určitých výrazů, ať už s odkazem na kolizi s veřejným pořádkem (např. hanlivé nebo rasistické výrazy), nebo s důvodů kolize s normovanými, popř. jiným způsobem specifickými označeními (např. alfa-2 kódy zemí nebo vyhrazené názvy států).

Dalším mechanismem, který vymezuje postavení držitele doménového jména, je stanovení takových podmínek v pravidlech registrace, od jejichž splnění nebo naopak nesplnění se bude odvíjet další trvání držby sporovaného doménového jména v případě, zaregistroval-li si držitel doménové jméno v souladu s principem „first come, first serve“, avšak jiná osoba (entita) bude následně nárokovat své „lepší“ právo ve vztahu k takovému doménovému jménu. Jako podmínky potom lze rozeznat např. existenci tzv. přednostních práv k výrazu, který byl registrován jako doménové jméno, nedostatek oprávněného zájmu k doménovému jménu ze strany aktuálního držitele a v neposlední řadě neexistence dobré víry držitele, ať už při registraci, nebo užívání doménového jména. To vše v různých kombinacích.

Není vyloučena ani varianta, kdy Rejstřík jako „nejvyšší autorita“ může pozastavit nebo zrušit registrace doménových jmen, v případě závažných prohřešků držitelů. Typicky se může jednat o porušení podmínek registrace, popř. důvody spočívající v neplnění závazků vůči Rejstříku.

3.4.1 Způsobilost k registraci

Pokud jde o způsobilost osob a entit registrovat si doménové jméno pod .eu TLD, je na místě konstatovat, že tato je omezena ve prospěch subjektů majících vztah k ES. Tento vztah je vymezen v článku 2 Nařízení 874/2004 (ve spojení s článkem 2, písm. b) Nařízení 733/2002) tak, že doménové jméno .eu si může zaregistrovat:

- a) jakýkoliv podnik, jehož sídlo, správní ústředí nebo hlavní provozovna se nachází na území Společenství
- b) organizace usazené ve Společenství
- c) fyzické osoby s bydlištěm ve Společenství

Stejně podmínky musí splňovat také subjekty, na něž by případně mělo být doménové jméno převedeno.

Otázku jaká doménová jména lze pod .eu TLD registrovat a jaká jsou pravidla pro jejich tvorbu, řeší Podmínky registrace ve své 2. části. Jako doménové jméno lze tedy registrovat:

- a) takové jméno, které je dispozici (tedy ještě nebylo registrováno, není vyhrazené, blokováno nebo neregistrovatelné)
- b) splňuje následující technické požadavky:
 - skládá se nejméně ze dvou znaků vybraných z písmen „a“ až „z“ latinky, číslic „0“ až „9“ a spojovníku
 - má nejvýše 63 znaků
 - nezačíná ani nekončí spojovníkem
 - neobsahuje spojovník na 3. a 4. pozici
 - neskládá se výhradně z alfa-2 kódu země (norma ISO 3166-1)

Podle článku 18 Nařízení 874/2004 potom mohou být zrušeny registrace těch doménových jmen, která byla soudem některého členského státu označena za hanlivá, rasistická nebo odporující veřejnému pořádku, a to po oznámení takového rozhodnutí EURidu. Taková doménová jména mohou poté být blokována i do budoucna.

3.4.2 Postupná registrace („Phased registration“, „Sunrise period“, „Land Rush“)

Metoda postupné registrace byla použita již v případě některých gTLD, poprvé v případě domény „biz“, dále v případě „info“ a „mobi“. V různých obměnách bylo, i v případě těchto gTLD, cílem „Sunrise period“ (tedy první etapy postupné registrace) ochránit držitele přednostních práv a umožnit jim registrovat doménové jméno reflektující jejich ochrannou známku.

V případě .eu TLD bylo účelem postupné registrace poskytnout držitelům přednostních práv možnost ochrany jejich chráněným označením, dále v maximální možné míře zabránit situaci pozorované v rámci registrací gTLD .com, tedy v co největší míře zamezit spekulativním a zneužívajícím registracím doménových jmen a tímto zavést .eu TLD jako kvalitní doménu s dobrou pověstí.⁷ Podstatou bylo vymezení období - Sunrise period, ve kterém byla registrace umožněna pouze držitelům přednostních práv a veřejným subjektům. Tato práva byla vymezena demonstrativním výčtem v Článku 10 Nařízení (EC) 874/2004.

Mezi přednostní práva byla řazena mj. práva k registrovaným vnitrostátním ochranným známkám a ochranným známkám Společenství, zeměpisným označením a označením původu, neregistrovaným ochranným známkám, obchodním jménům, označením podniků, názvům společností, jménům fyzických osob a názvům chráněných literárních a uměleckých děl.⁸ Třeba zmínit, že u ochranných známek netvořily odkazy „TM“, „SM“, „®“ a podobně součást celého jména, ke kterému existuje přednostní právo a stejně tak u obchodních názvů, názvů společností a obchodního identifikačního názvu bylo lze z celého jména, ke kterému existuje přednostní právo, vynechat typ společnosti (jako je kromě jiného „SA“, „GmbH“, Ltd“, „LLP“ nebo „s.r.o“, „a.s.“, apod.).⁹ Naopak v případě kdy bylo uplatňováno přednostní právo ke jménu obsahující internetovou doménu nejvyšší úrovně, bylo požadováno aby tato byla součástí úplného jména.¹⁰

⁷ .EU SEMINAR, říjen 2005

⁸ Článek 10 Nařízení Komise (EC) č. 874/2004 stanovící pravidla pro zavádění a funkce .eu TLD, ze dne 28. dubna 2004

⁹ Pravidla pro období Sunrise týkající se domén .eu – Část 19 odst. 3 a 4

¹⁰ Pravidla pro období Sunrise týkající se domén .eu – Část 19 odst. 5

Veřejnými subjekty byly rozuměny orgány Společenství, národní a regionální vlády, orgány veřejné moci, samosprávné celky, veřejnoprávní organizace a orgány a mezinárodní a mezivládní organizace.¹¹ Tyto veřejné subjekty si mohly registrovat doménové jméno, které sestávalo buď z celého názvu nebo obecně používané zkratky, a dále celé jméno území (nebo název pod kterým je takové území obecně známé), za který odpovídají.

S ohledem na jeden z možných způsobů zneužití (nejenom) období Sunrise period, se jeví jako podstatné zmínit, jakým způsobem se řídil přepis pojmů, k nimž se vázalo přednostní právo, na doménová jména. Jak již bylo výše zmíněno, doménové jméno může sestávat pouze z písmen „a“ – „z“, číslic „0“ – „9“ a spojovníku. Pro případ, že by „chráněné označení“ obsahovalo znaky přesahující tuto množinu (tedy tzv. speciální znaky – např. „&“, „@“, „+“, „*“) bylo v článku 11 odst. 2 Nařízení 874/2004 stanoveno pravidlo, že takové znaky:

- a) budou v doménovém jméně odstraněny
- b) budou nahrazeny spojovníky
- c) nebo, bude-li to možné, přepsány

Důležitost tohoto je dána faktem, že v praxi nastaly situace, kdy doménoví spekulanti, často ve velmi krátké době před zahájením období Sunrise, registrovali (zejména v zemích Beneluxu) ochranné známky, s cílem zneužít tohoto ustanovení.

Jako extrémní příklad ilustrující tuto metodu může posloužit např. registrace doménového jména „bundesliga.eu“, kdy podkladem pro registraci v období Sunrise byla ochranná známka „b&u&n&d&e&s&l&i&g&a“. Znění výše zmíněného ustanovení je pak možné interpretovat dvojím způsobem. Dle prvního by záleželo čistě jen na žadatelích o registrace doménových jmen, jakou z těchto tří variant vypořádání se se speciálními znaky zvolí. K této alternativě se kloní část ADR rozhodců a tento výklad byl také potvrzen belgickým soudem.

Naopak někteří rozhodci se přiklonili k výkladu, že pouze v takovém případě, kdy nelze rozumně požadovat přepsání speciálního znaku (resp. že přednost některému ze

¹¹ Článek 10 Nařízení Komise (EC) č. 874/2004

způsobů přepisu je možné dát pouze na základě porovnání „chráněného označení“ a případně zapsaného doménového jména), je možný výběr z prvních dvou možností. Jak totiž bylo, dle mého názoru správně, podotknuto v rámci ADR v případě číslo 04340: „Interpretace článku 11 odst. 2 způsobem, který by dával žadatelům o registraci doménového jména naprosto volnou úvahu, pokud jde o odstranění speciálních znaků v názvu, ke kterému se vztahuje přednostní právo, by znamenalo otevřené pozvání pro doménové spekulanty“.

Dle tiskové zprávy EURidu, z 13. července 2007, EURid nicméně zvítězil ve sporu vedeném před Belgickým soudem a získal tak silný argument pro obhajobu svého postupu v období Sunrise, kdy umožňoval držitelům přednostních práv obsahující „nepovolené znaky“ absolutně volnou úvahu v případě jejich přepisu na doménová jména.¹²

3.4.2.1 Sunrise period

Sunrise period bylo období, trvající od 7. prosince 2005 do 6. dubna 2006, v rámci něž mohli, v jeho první fázi, žádat o registraci doménového jména pouze:

- a) držitelé těch přednostních práv, popř. jejich nabyvatelé na základě licence, která odpovídala zapsaným ochranným známkám Společenství nebo zapsaným národním ochranným známkám, nebo
- b) zeměpisným označením a označením původu nekolidující s názvy, jejichž registrace byla vyhrazena pro veřejné subjekty
- c) veřejné subjekty, pokud šlo o registraci jejich názvu nebo zkratky v souladu s článkem 10 odst. 3 Nařízení 574/2004

Ve druhé fázi Sunrise period potom mohli žádat o registraci držitelé všech ostatních přednostních práv včetně těch, o něž bylo možné žádat v první fázi Sunrise period, avšak s vyloučením držitelů licencí vztahujících se k těmto právům..

¹² www.eurid.eu

Podstata registrací doménových jmen .eu v rámci Sunrise period spočívala v postupu, v rámci kterého žadatel o registraci doménového jména spolu se žádostí o registraci prokazoval právní základ jeho tvrzeného postavení držitele přednostního práva. V praxi tedy byl povinen, spolu se žádostí o registraci doménového jména, poskytnout i dokumentaci prokazující takové jeho postavení – např. registrační číslo ochranné známky. Hodnověrnost tvrzeného přednostního práva potom zkoumala nezávislá společnost, kterou byla zvolena společnost Pricewaterhouse Coopers, jako společnost s odpovídajícími znalostmi, schopnostmi a renomé.

V případě, že ověřovatel dospěl k závěru, že na základě EURidem postoupených dokumentů žadatel o registraci splňuje podmínky požadované „Pravidly a podmínkami registrace domény .eu pro žádosti o registraci doménového jména podané během období postupné registrace“, tedy především formální požadavky na podanou žádost a existence tvrzeného přednostního práva, vyznamenal v tomto smyslu EURid, který následně takovou žádost o registraci doménového jména přijal. V opačném případě byla zkoumána žádost další v pořadí. I v tomto období Postupné registrace se tedy uplatnila zásada „first come first serve“.

Byla-li žádost o registraci schválena, mohly subjekty, které se cítily takovým rozhodnutím dotčeny, ve 40denní lhůtě napadnout takové rozhodnutí EURidu pro jeho rozpor s Nařízeními (733/2002, 874/2004) a teprve po případném marném uplynutí této lhůty bylo předmětné doménové jméno aktivováno a žadatel se stal držitelem.

Pro doplnění je nutné zmínit, že v pravidlech pro období Sunrise je výslovně stanoveno, že rozhodnutí Rejstříku (EURidu) o zapsání doménového jména jménem žadatele nemá žádnou váhu pro případ jakéhokoliv soudního nebo mimosoudního řízení o urovnání sporů, týkajícího se spekulativní nebo zneužívající registrace.

3.4.2.2 Volná registrace - Land Rush

Volná registrace doménových jmen .eu byla zahájena 7. dubna 2006. Od tohoto data si může doménové jméno registrovat každý, kdo splňuje tzv. obecná kritéria pro držitele

doménového jména, za respektování požadavků na tvorbu doménového jména a zákazu registrace určitých doménových jmen (viz Způsobilost k registraci).

Stejně jako v období Sunrise period, probíhá registrace doménových jmen prostřednictvím Registrátorů, jimiž jsou společnosti ve smluvním vztahu s EURidem, které poskytují službu registrace doménových jmen pro žadatele. V této fázi registrace doménových jmen se uplatňuje princip „first come first serve“ v plné šíři, tedy v případě žádosti o registraci totožného doménového jména by jediným kritériem měl být pouze čas doručení úplného a technicky správného požadavku nebo žádosti o registraci doménového jména EURidu.¹³ Žádné ověřování práv žadatele k doménovému jménu v této fázi neprobíhá.

V rámci registrace doménového jména se každý žadatel zavazuje mimo jiné k tomu, že se zúčastní Řízení ADR v případě, že se nějaká třetí strana v souladu s Pravidly pro řešení sporů týkajících se domén .eu, obrátí na Poskytovatele ADR a vznese vůči Držiteli stížnost kvůli spekulativní nebo zneužívající registraci.

3.4.3 Ochrana v rámci ADR (alternative dispute resolution)

V Nařízení (EC) 733/2002 byla jako jedna z budoucích povinností Rejstříku stanovena realizace pravidel pro mimosoudní řešení sporů.¹⁴

Dále, na základě Nařízení 874/2004, měl Rejstřík (EURid) vybrat poskytovatele mimosoudního řešení sporů, vyplývajících z registrací .eu TLD. Pravidla pro řešení těchto sporů v rámci ADR měla zajistit, že spekulativním a zneužívajícím registracím bude zabráněno v co nevyšší možné míře.

Jako poskytovatel ADR byl v dubnu 2005 jmenován Rozhodčí soud při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR se sídlem v Praze a efektivita ADR je podpořena ustanoveními článku 22 odst. 1 a 2 Nařízení 874/2004, která stanoví, že účast v ADR řízení je povinná pro držitele doménového jména a pro Rejstřík (EURid) v případě, že

¹³ Článek 2. Podmínek registrace doménového jména .eu

¹⁴ Nařízení (EC) 733/2002, článek 4, písm. d)

registrace doménového jména je namítnuta jako spekulativní nebo zneužívající ve smyslu článku 21 Nařízení a v případě rozhodnutí Rejstříku, že toto není v souladu s Nařízeními (733/2002, 874/2004).

Základem procesní úpravy je především Nařízení (EC) 874/2004, když rámcová úprava v něm obsažená je dále konkretizována v Pravidlech pro řešení sporů o domény .eu a v Doplňujících pravidlech ADR Rozhodčího soudu ČR.

Jak bylo výše naznačeno, v řízení ADR by mělo pokrýt případy, kdy je tvrzeno:

- a) že rozhodnutí Rejstříku (EURidu) je v rozporu s Nařízeními 733/2002 a 874/2004, nebo
- b) že registrace doménového jména je spekulativní nebo zneužívající

3.4.3.1 ADR řízení proti rozhodnutí Rejstříku (správce .eu TLD - EURid)

Žalobní návrh proti rozhodnutí Rejstříku bude na místě podat v případech, kdy žalobce má za to, že rozhodnutí EURidu není v souladu s příslušnými Nařízeními. V tomto případě je možné návrh podat, na rozdíl od žalobního návrhu proti držiteli doménového jména, pouze v anglickém jazyce.

Historicky se většina z tohoto typu sporů odehrála v souvislosti se Sunrise period, kdy po rozhodnutí o registraci doménového jména na základě prokázání přednostního práva k němu, mohly další subjekty takové rozhodnutí napadnout ve 40ti denní lhůtě od jeho vydání.¹⁵

Další skupinou žalob proti rozhodnutím Rejstříku tvoří případy, kdy ten rozhodl o blokaci nebo o zrušení registrace doménového jména.¹⁶

Hlavním žalobním nárokem v těchto případech, je především zrušení rozporovaného rozhodnutí Rejstříku. Dále je možné žádat rozhodnutí o převodu, zrušení nebo přidělení příslušného doménového jména. Rozhodnutí o převodu a přidělení doménového jména

¹⁵ Článek 22 Pravidel pro období Sunrise

¹⁶ Článek 12 Pravidel registrace doménového jména .eu

však přicházela v úvahu pouze v případě žalob proti rozhodnutím učiněným v rámci Sunrise period a takové pak mohlo být učiněno pouze za splnění předpokladu že, žalující strana byla nejbližší následující v pořadí jako žadatel o příslušné doménové jméno a zároveň splňovala daná registrační kritéria.¹⁷

3.4.3.2 ADR řízení proti držiteli doménového jména .eu

Domnívá-li se jakýkoliv subjekt, že doménové jméno, registrované pod .eu TLD, je shodné nebo zaměnitelné s označením, k němuž tento má takové právo, které je chráněné vnitrostátním právem některého členského státu nebo právem Společenství (dále jen chráněné označení, podrobnosti viz výše), může se domáhat nápravy takové situace v rámci ADR.

Pro úspěch ve věci je nicméně zapotřebí, aby žalující stranou bylo doloženo, za současného splnění ostatních požadavků stanovených v Pravidlech pro řešení sporů, že:

- a) doménové jméno je shodné nebo zaměnitelné s výše zmíněným chráněným označením a že toto doménové jméno buď
- b) bylo zaregistrováno Žalovanou stranou bez oprávnění nebo bez oprávněného zájmu, nebo
- c) toto doménové jméno bylo registrováno nebo je užíváno ve zlé víře

Tyto tři body tedy tvoří jakési hlavní elementy, pokud jde o ochranu práv třetích osob. Shodnost nebo zaměnitelnost musí být dána vždy, a to alespoň s jedním z dalších dvou elementů, které jsou formulovány alternativně.

Shodnost nebo zaměnitelnost není v Nařízeních ani Pravidlech definována. Zatímco shoda doménového jména s chráněným označením nebude v praxi pravděpodobně činit problémy, tak v případě zaměnitelnosti lze teoreticky rozlišit následující případy, kdy doménové jméno splňuje tuto podmínku a které zároveň dokládají vynalézavost doménových pirátů:

¹⁷ Pravidla pro řešení sporů o domény .eu - část B, článek 11, písm. c)

- a) doménové jméno je složeno z chráněného označení a jiných číslic, písmen, výrazů – např. „myneckermann.eu“, „airfranceonline.eu“
- b) doménové jméno je nesprávným, popř. fonetickým přepisem chráněného označení – např. „googles.eu“, „sonyericson.eu“
- c) doménové jméno má podobu, která zneužívá možnosti přepsání se uživatele internetu – typicky „wwwaudi.eu“, aj.

Oprávněný zájem na doménovém jménu, může být demonstrován následujícími skutečnostmi, tedy zejména prokázáním, že:

- a) již před jakýmkoliv upozorněním na možnost řešení sporu v rámci ADR žalovaná strana používala doménové jméno nebo jméno jemu odpovídající ve spojení s nabídkou zboží nebo služeb, nebo k tomuto prokazatelně prováděla přípravy, nebo
- b) žalovaná strana je pod doménovým jménem obecně známa, nebo
- c) žalovaná strana využívá doménové jméno oprávněně a k neobchodním nebo poctivým účelům (fair use), aniž by jejím záměrem bylo uvést v omyl spotřebitele nebo poškodit pověst označení, chráněného vnitrostátním nebo Komunitárním právem

S tímto elementem jsou spojeny závažné otázky týkající se důkazního břemene. Chce-li žalující strana uspět ve věci s využitím tohoto elementu, je po ní v podstatě požadováno prokázání negativních skutečností, tedy např. že držitel doménové jméno neužívá. V ADR rozhodnutích lze potom vyzpozorovat tři hlavní způsoby řešení takových situací, od striktního požadavku kladeného na žalující stranu, aby doložila takové chování držitele bez dalšího¹⁸, až po situace, kdy je tacite předpokládáno, že důkazy jí z tohoto bodu alespoň částečně vyvíňující, by měla přinést žalovaná strana¹⁹. Střední cestou volenou rozhodci, je potom přesun důkazního břemene z žalobce na žalovaného za splnění určitých podmínek²⁰ (více viz závěrečná část této práce).

¹⁸ ADR řízení č. 01250

¹⁹ ADR řízení č. 00568

²⁰ ADR řízení č. 01304

Pokud jde o tzv. třetí element, tak zejména následující skutečnost mohou pro účely ADR dokazovat, že doménové jméno bylo registrováno nebo je užíváno ve zlé víře:

- a) z okolností je zřejmé, že doménové jméno bylo registrováno nebo získáno především s cílem jeho dalšího prodeje, pronájmu, nebo jiného převodu držiteli chráněného označení nebo veřejnému subjektu, nebo
- b) doménové jméno bylo registrováno za účelem zabránit držiteli chráněného označení, aby takové označení použil v rámci odpovídajícího doménového jména, pokud:
 - je zřejmé, že se žalovaná stana dopouští takového jednání opakovaně, nebo
 - doménové jméno nebylo řádně používáno po dobu alespoň dvou let od data registrace, nebo
 - držitel doménového jména ve lhůtě 6 měsíců od zahájení řízení ADR nezačal řádně užívat takové doménové jméno, ačkoliv prohlásil, že tak učiní
- c) doménové jméno bylo registrováno především za účelem narušení hospodářské činnosti soutěžitele, nebo
- d) doménové jméno bylo použito záměrně a za účelem dosažení zisku k přilákání uživatelů internetu na webovou stránku držitele, popř. jinou stránku v síti internet, a to vytvořením možnosti záměny s chráněným označením, kde taková možnost záměny vzniká ohledně zdroje, financování, příbuzenství nebo podpory webové stránky nebo umístění, produktu či služby na příslušné webové stránce nebo pozice žalované strany, nebo
- e) doménové jméno je osobním jménem a neexistuje žádná prokazatelná souvislost mezi žalovanou stranou a takovým doménovým jménem

V případě řízení ADR proti držiteli doménového jména může být žalobním nárokem zrušení registrace doménového jména, popřípadě, splňuje-li žalující strana všeobecné podmínky způsobilosti k registraci dle Nařízení (ES) 733/2002, lze žádat převod sporného doménového jména.

Dále v případě, že rozhodce po zvážení podání dospěje k závěru, že žalobní návrh nebyl podán v dobré víře, v rozhodnutí uvede, že žalobní návrh nebyl podán v dobré víře a představuje zneužití tohoto řízení.²¹

²¹ Pravidla pro řešení sporů o domény .eu – část B, článek 12, písm. h)

Celé řízení ADR probíhá prostřednictvím tzv. on-line platformy²², což znamená, že jak žalobní návrh, tak odpověď žalované strany a posléze i rozhodnutí, jsou komunikována skrze webové rozhraní a celé řízení probíhá v zásadě bez osobní přítomnosti stran a porotců. Elektronická podání nicméně musí být, ještě donedávna výhradně, doplněna podáním v listinné podobě. Relativní novinkou v rámci ADR potom je, že použitím zaručeného elektronického podpisu²³ může být nahrazena povinnost stran sporu zaslat příslušné dokumenty v tištěné formě.

Řízení ADR je zpoplatněno a výše poplatků se řídí požadovaným počtem rozhodců (v ADR řízení může rozhodovat jednočlenný nebo tříčlenný panel) a dále počtem doménových jmen, jejichž registrace byla napadena. Výše poplatků je poměrně citelná. V době psaní této práce byl poplatek 1665 EUR při výběru rozhodování sporu o jedno nebo dvě doménová jména, s volbou rozhodování sporu jedním rozhodcem, tedy „nejekonomičtější“ myslitelná varianta. Ve spojení s faktem, že registrace doménového jména .eu stojí dnes necelých 10 EUR, považují někteří autoři²⁴, včetně mě, tento fakt za „achillovu patu“ celého ADR řízení. V praxi jsou totiž myslitelné situace, kdy doménový spekulant registruje velké množství doménových jmen, která potom nabízí třetím osobám za zlomek ceny, kterou by tyto musely vynaložit na „pouhý pokus“ o získání doménového jména pořadem práva. Rozhodování takového „kupce“ může být poté jistě ovlivněno i faktem, že podle pravidel ADR, strana neúspěšná ve sporu není povinna nahradit úspěšné straně náklady řízení.

Možnou náplastí na výše zmíněnou „bolístku“ je rychlost vydání rozhodnutí. Průměrná délka řízení ADR, od podání žalobního návrhu do případného převodu doménového jména, je přibližně 70 dnů, když řízení samotné trvá průměrně 40 dní, ke kterým je nutné přičíst lhůtu 30ti dnů, v níž žalovaná strana může zahájit soudní řízení u příslušného soudu.²⁵ Nutno zdůraznit, že v takovém případě nelze v žádném případě hovořit o opravném prostředku, protože celý spor bude projednán od počátku znovu.

²² www.adr.eu

²³ jak je definován Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 1999/93/ES

²⁴ www.pravoit.cz (1.10.2007) – Mgr. Lukáš Mokřý, Eurid pozastavil 10000 domén .eu pro cybersquatting

²⁵ www.eurid.eu

3.4.4 Možnost zákroku EURidu – pozastavení, blokace a anulace doménového jména

Rejstřík (EURid) má poměrně širokou možnost pozastavit, zablokovat nebo anulovat (tzn. zrušit jejich registraci) doménová jména.

Pozastavení a zablokování doménového jména mají v zásadě stejné účinky, tj. omezení převoditelnosti a užívání doménového jména. Odlišnost lze spatřovat pravděpodobně v impulsu, který vede k popsanému následku, když v případě „pozastavení“ jde především o reflexi iniciativy držitele doménového jména (nebo Rejstříku²⁶), zatímco „blokace“ může být buďto důsledkem rozhodnutí národního soudu o „závadnosti“ doménového jména²⁷, nebo odrazem probíhajícího řízení ADR nebo soudního řízení, jejichž předmětem by bylo takové doménové jméno a dále k „blokaci“ dojde v rámci postupu, v rámci něž Rejstřík může doménové jméno zrušit na základě vlastní úvahy (viz dále)²⁸. Nad blokací se tedy, na rozdíl od pozastavení, vždy bude vznášet minimálně hrozba anulace registrace doménového jména.

Můžeme rozlišit obligatorní a fakultativní postupy, vedoucí k výše zmíněným následkům.

Rejstřík obligatorně pozastaví doménové jméno:

- a) na dobu 40ti dnů od chvíle, kdy Rejstřík obdrží, prostřednictvím registrátora, požadavek na zrušení doménového jména od držitele, nebo
- b) v případě, že požádal jeho držitele o změnu Registrátora, byla-li mezi tímto a Rejstříkem ukončena smlouva²⁹

Rejstřík obligatorně zablokuje doménové jméno:

- a) pokud takové doménové jméno je soudem některého členského státu označeno za hanlivé, rasistické nebo odporující veřejnému pořádku, a to až do oznámení konečného rozhodnutí Rejstříku, kdy poté dojde k anulaci a k vyřazení z možnosti registrace, nebo

²⁶ Podmínky registrace doménového jména .eu, Část 9. odst. 1

²⁷ Článek 18 Nařízení (EC) 874/2004

²⁸ Pravidla registrace doménového jména .eu, Část 12

²⁹ Podmínky registrace doménového jména .eu, Část 9. odst. 1

- b) na základě probíhajícího řízení ADR nebo soudního řízení, do skončení řízení a oznámení rozhodnutí
- c) v rámci procesu vedoucího k anulaci doménového jména, v rámci něž Rejstřík může doménové jméno zrušit na základě vlastní úvahy³⁰

Konečně Rejstřík bude povinen anulovat jakékoliv doménové jméno na základě rozhodnutí vzešlého z řízení ADR nebo soudního řízení.

Fakultativní anulace registrace doménového jména Rejstříkem je potom možná jen z těchto důvodů:

- a) existuje nesplacená pohledávka vůči Rejstříku a její výše je značná, nebo
- b) držitel nespĺňuje obecná kritéria způsobilosti, nebo
- c) držitel porušil pravidla registrace

Právě takováto fakultativní anulace může mít značný význam z hlediska aktivní ochrany práv třetích osob v rámci registrací a užívání doménových jmen .eu. Zároveň, vzhledem k možnosti vcelku zásadního dopadu na držitele doménového jména, jsou stanovena striktní pravidla pro tento postup.

Rejstřík je povinen, nejméně 14 dnů před anulací doménového jména, oznámit e-mailem držiteli doménového jména, nebo registrátorovi téhož, tento záměr a umožnit jim, v případě že to je možné, nápravu vytýkaných nedostatků. Pokud po takové výzvě náprava zjednána nebude, je rejstřík oprávněn registraci doménového jména anulovat.

Významný je dále fakt, že již od chvíle, kdy bylo výše zmíněné oznámení provedeno, je Rejstřík oprávněn k blokaci doménových jmen, jichž se vytýkané nedostatky nějakým způsobem dotýkají.³¹

Jako příklad z praxe, demonstrující možné dopady tohoto ustanovení, může posloužit případ ze září roku 2007, kdy EURid pozastavil více než 10.000 doménových jmen, která si registrovala Zheng Qingyin, údajný rezident Velké Británie. Registrována byla doménová jména různých kategorií, příjmení, obchodní názvy i obecné termíny.

³⁰ Pravidla registrace doménového jména .eu, Část 12

³¹ Pravidla registrace doménového jména .eu, Část 12, odst. 3

Společným jmenovatelem těchto registrací byl fakt, že tyto byly provedeny skrze čínské registrátory doménových jmen .eu. V mnoha případech byly registrace těchto doménových jmen napadeny držiteli přednostních práv – lze se dokonce setkat s informacemi, že Zheng Qingyin byla nejvíce žalovanou fyzickou osobou v rámci ADR systému. EURid zároveň obdržel značné množství stížností, které v tomto případě podporovaly závěr o zjevné piraterii. EURid proto tuto ženu vyzval k doložení domicilu v rámci EU a doménová jména zablokoval. Současně zahájil soudní řízení s cílem objasnit, zda tato žena splňuje požadavky na způsobilost být držitelem doménového jména .eu dle Nařízení (EC) 733/2002. V době psaní této práce, byla doménová jména registrovaná touto osobou stále blokována.

3.4.5 Soudní ochrana

Výsledek případného řízení ADR je pro strany závazný, nicméně ve lhůtě 30ti dnů od oznámení takového výsledku může kterákoliv strana zahájit soudní řízení u příslušného národního soudu. V takovém případě se nejedná o druh opravného prostředku, nýbrž o zcela nové projednání sporu.

Zatímco žalovaná strana (držitel doménového jména nebo EURid) má povinnost účasti v případném řízení ADR zahájeném proti ní, v případě žalující strany jde o možnost. Má tedy možnost volby mezi řízením ADR a soudním řízením zahájeném ve vzájemné jurisdikci.

Vzájemnou jurisdikcí je rozuměna příslušnost soudu podle:

- a) hlavního místa podnikání registrátora za podmínky, že se žalovaná strana v registrační smlouvě podřídila takové jurisdikci pro účely řešení sporů vyplývajících z užívání doménového jména, pokud se takto určený soud nachází na území EU, nebo
- b) adresy žalované strany uvedené u doménového jména v databázi WHOIS v době, kdy žalující strana podává žalobní návrh, nebo
- c) v případě jakéhokoliv sporu, neshody nebo nároku mezi EURidem a držitelem anebo žadatelem jsou výhradně příslušné soudy v Bruselu (Belgie)

3.5 Stručné porovnání ochrany práv třetích osob v případě doménových jmen .eu s UDRP a českou právní úpravou

Zrekapitulujme si, za jakých podmínek a v jakém rozsahu jsou chráněna práva třetích osob v případě doménových jmen .eu. Registrace doménového jména .eu může být zrušena tehdy,

- a) je-li toto shodné nebo zaměnitelné s názvem, jménem, popř. označením (tedy nějakým pojmem, anglický výraz „name“), které je chráněné právem některého členského státu nebo právem Společenství (tedy poměrně široké spektrum – viz 3.3 výše), a to za splnění alespoň jedné ze dvou následujících podmínek
- b) jako doménové jméno byl registrován název, jméno, popř. označení, ke kterému aktuální držitel nemá žádné oprávnění ani oprávněný zájem na něm, nebo
- c) doménové jméno bylo registrováno nebo je užíváno ve zlé víře

Lze tedy hovořit o třech základních elementech, kdy prvním takovým elementem je shoda nebo zaměnitelnost s chráněným označením, ke kterému musí přistoupit alternativně alespoň jeden z elementů uvedených sub b) a c). Pro následující porovnání je důležité upozornit také na fakt, že v případě sub c) jde o dvě podmínky stanovené alternativně.

3.5.1 Rozsah ochrany v případě gTLD dle UDRP (Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy)

V případě generických domén – gTLD, se spory týkající se doménových jmen v rámci nich registrovaných řídí dvěma dokumenty, vydanými organizací ICANN. Jedná se o Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy (UDRP) a Rules for UDRP. Oba dokumenty byly vydány 26. srpna 1999.

Na základě těchto norem, jimž se každý držitel podřizuje při registraci doménového jména gTLD, je takový držitel povinen podrobit se rozhodčímu řízení zahájenému u některého z rozhodčích center akreditovaných ICANNem. Jedná se o centra WIPO,

NAF, Asian Domain Name Dispute Resolution Center a od konce roku 2008 by měl tyto služby nově poskytovat také Rozhodčí soud při Hospodářské a Agrární komoře se sídlem v Praze.

UDRP podobně jako Nařízení (EC) 874/2004 rozeznává tři elementy, jimiž v tomto případě jsou:

- a) shoda nebo zaměnitelnost doménového jména s ochrannou známkou a
- b) nedostatek oprávnění nebo oprávněného zájmu k takovému doménovému jménu a
- c) zlá víra držitele při registraci a užívání doménového jména

V případě UDRP musí být, v případě chce-li se stěžovatel domoci rozporovaného doménového jména, prokázány všechny tři tyto elementy. Splněny musí být i obě podmínky třetího elementu, jehož ustanovení je kumulativní.

Rozdíl oproti ochraně doménových jmen .eu tedy spočívá v přísnějším požadavku na prokázání „nekalého“ chování držitele a dále ve skutečnosti, že UDRP chrání podstatně užší okruh práv třetích osob, než je tomu v případě Nařízení 874/2004. Ochrana je explicitě přiznána pouze právům k ochranným známkám, když toto poměrně striktní omezení poněkud uvolňují rozhodci UDRP ve své rozhodovací praxi.

Plná ochrana je přiznána právům k ochranným známkám a to jak registrovaným, tak k tzv. „Common law ochranným známkám“ i všeobecně známým ochranným známkám.

Zeměpisná označení, včetně názvů měst, jsou chráněna pouze v těch případech, podaří-li se žalující straně prokázat, že takové označení používá jako ochrannou známku. Prakticky toho lze docílit jen v těch případech, je-li zeměpisný význam názvu potlačen a takové označení se stane všeobecně známé pro označení zboží a služeb, způsobem odlišujícím jej od zboží a služeb ostatních soutěžitelů.³²

³² Rozhodnutí WIPO D2002-0754.

Pokud jde o jména osob, popř. jiné názvy, tak takové mohou být chráněny opět pouze s odkazem na neregistrované, popř. registrované ochranné známky. Tak v případě, je-li jméno užíváno v rámci prodeje nebo obchodu, může nastat situace, že bude požívat ochrany obdobně jako ochranné známky.³³

Oproti doménovým jménům .eu je tedy v případě UDRP ochrana poskytovaná právům třetích osob zřetelně užší, a to ve dvou směrech. Zaprvé se ochrana týká v podstatě pouze práv k ochranným známkám, kdy teprve skrze taková práva je za určitých podmínek ochrana poskytována i jiným označením. Za druhé nutnost prokázání všech tří výše zmíněných elementů pro zdar ve věci rovněž zužuje šanci domoci se „svého“ doménového jména.

3.5.2 Rozsah ochrany v případě domény .cz dle Pravidel registrace doménových jmen v ccTLD .cz

Pokud jde o doménu .cz, tak pravidla pro registraci a práva a povinnosti držitelů doménových jmen pod touto doménou registrovaných, jsou upravena v Pravidlech registrace doménových jmen v ccTLD .cz a v Pravidlech alternativního řešení sporů, vydanými sdružením CZ.NIC, z.s.p.o., správcem této národní domény.

Rozsah a způsob ochrany práv třetích osob je potom vymezen následovně. V článku 13.1. Pravidel registrace je stanoveno, že „držitel doménového jména bere na vědomí, že doménové jméno, jeho registrace nebo užívání mohou porušovat práva třetích osob k jiným doménovým jménům, ochranným známkám, obchodním značkám, jménům, obchodním firmám, nebo právní předpisy týkající se nekalé soutěže, ochrany osobnosti, apod.“

Rozsah ochrany těchto práv (resp. skutkové podstaty zakládající jejich porušení), potom vyplývá ze zvláštních zákonů, jimiž jsou tato práva upravena.

³³ Rozhodnutí D2000-0210, Julia Fiona Roberts vs. Russell Boyd.

V článku 16.1. Pravidel registrace je dále stanoveno, že pokud se sporné strany (tedy držitel doménového jména a subjekt tvrdící, že jeho právo bylo porušeno) nedohodnou na smírném řešení sporu (které by mělo být prioritní), mají plnou volnost vyřešit svůj spor v rámci platných právních předpisů, tedy prostřednictvím rozhodčího řízení nebo obecných soudů. Článek 16.3. potom stanoví, že držitel doménového jména činí rozhodčí veřejnou nabídku v souladu s Pravidly alternativního řešení sporů.

Dle této rozhodčí veřejné nabídky se držitel neodvolatelně veřejně podrobuje pravomoci Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR, pokud třetí osoba písemně projeví vůči držiteli vůli podrobit se pravomoci tohoto rozhodčího soudu v dané věci, zejména tím, že písemně zahájí takový spor u tohoto soudu. Třetí osoba má tedy právo volby mezi rozhodčím řízením a žalobou podanou u obecného soudu. V případě, že zvolí rozhodčí řízení, má držitel doménového jména povinnost se takovému rozhodčímu řízení podrobit.

Nutno dodat, že někteří autoři zpochybňují soulad takového řešení s právním řádem a poukazují dále na fakt, že splnění povinnosti „podrobit se“ držitelem doménového jména je jen obtížně vymahatelné.

V rámci ccTLD .cz je tedy použit poněkud odlišný způsob určení práv třetích osob, která by mohla být registrací nebo užíváním doménového jména porušena a jejich ochrany, než v případě gTLD a .eu TLD. Zvolena byla metoda demonstrativního výčtu práv, která by případně registrací doménového jména mohla být porušena, spolu s obecným odkazem na právní předpisy tato práva chránící (popř. nějaká chování zakazující) a na možnost řešení případného sporu v rozhodčím řízení nebo prostřednictvím obecných soudů. Ve svém výsledku bude postavení držitele doménového jména .cz nicméně podobné postavení držitele doménového jména .eu, pokud jde řešení kolizí takových doménových jmen s „chráněnými označeními“, popř. jejich používání v rozporu s dobrými mravy nebo nekalosoutěžně.

3.6. Kategorizace rozhodnutí ADR a rozbor vybraných rozhodnutí

Ke kolizím doménových jmen s právy třetích osob může docházet v důsledku samotné registrace doménových jmen, v důsledku jejich užívání, neužívání, popř. v důsledku kombinace obou způsobů. Pravidla pro řešení takových kolizí, včetně norem pro posouzení takových kolizních situací, která jsou obsažena jak v obou relevantních Nařízeních, tak v normách na ně navazujících (viz výše), jsou dále upřesňována v rozhodovací praxi rozhodců ADR.

Byť takováto rozhodnutí jsou závazná pouze „inter partes“, tzn. nemají povahu precedentů, jednotliví rozhodci se na rozhodnutí svých „kolegů“ často odvolávají a používají je na podporu své argumentace. Nejenom tento fakt podtrhuje důležitost nálezů učiněných v rámci ADR.

Následující, mnou vytvořená klasifikace těchto nálezů, by měla reflektovat ty oblasti právní úpravy, které se ukazují být spornými a kde se rozhodovací autonomie jednotlivých rozhodců (případně 3-členných senátů) uplatňuje nejvíce.

3.6.1 Rozhodnutí ADR vztahující se k období Sunrise

V období Sunrise, byly nejčastěji řešenými spory ty spory neúspěšných žadatelů o registraci vůči EURidu, které se týkaly především otázek přednosti při registraci, zlé víry při registraci, námitek přílišné formálnosti přezkoumávání žádostí a důkazů je podporující a v neposlední řadě spory ohledně přepisu zvláštních znaků, obsažených v chráněném označení, do doménových jmen.

V rámci tohoto období mohl kterýkoliv subjekt napadnout rozhodnutí EURidu a požadovat jeho anulaci, případně připsání doménového jména (za podmínek, že splňoval požadavky kladené na držitele a že byl nejbližší následujícím žadatelem v pořadí).

Jen pro úplnost je třeba dodat, že období Sunrise trvalo od 7. prosince 2005 do 6. dubna 2006. Tento údaj je, podle mě, důležitý pro pochopení těch argumentací, ve kterých je

poukazováno na registraci ochranných známek (především Benelux trademarks) třeba i pouhých několik dní před začátkem Sunrise period.

3.6.1.1 Pořadí podání žádosti o registraci vs. „lepší“ přednostní práva

V této skupině rozhodnutí byla rozhodci řešena otázka, zdali v rámci Sunrise period existovala povinnost EURidu, hodnotit přednostní práva nejenom kvantitativně, tedy zda žadatelem byly splněny formální předpoklady k registraci doménového jména, ale i kvalitativně. Tzn. jestli byl EURid povinen vážit, zda konkrétní přednostní právo opravňuje žadatele k registraci daného doménového jména, popř. zda nějaký jiný subjekt nemá „lepší“ oprávnění.

ADR rozhodnutí č. 02879 – gema.eu (GEMA - Gesellschaft für musik. Auff. und mech. Vervielf.rechte, Dipl.-Oec. Rainer Hilpert vs. EURid)

Rozhodnutí dobře demonstrující tento okruh sporů, se týkalo registrace doménového jména „gema.eu“. V tomto případě žalující strana napadla EURid, resp. jeho rozhodnutí registrovat výše zmíněné doménové jméno v rámci Sunrise period. Držitel, který uspěl se svou žádostí o registraci, tuto opíral o slovinskou ochrannou známku „GEMA“.

Žalující strana tvrdila, že její přednostní práva, zahrnující název podniku, několik německých ochranných známek i ochranné známky Společenství, jí poskytují lepší postavení, než žadateli o doménové jméno, který vlastní pouze slovinskou ochrannou známku. Dále tvrdila, že název žadatele nemá žádnou spojitost s ochrannou známkou „GEMA“ a že žádost o registraci byla učiněna ve zlé víře.

Rozhodce odůvodnil své rozhodnutí tomuto žalobnímu nároku nevyhovět, v podstatě následovně:

1) Přednostním právem („prior right“), tak jak je vymezeno v článku 10(1) Nařízení (EC) 874/2004, musí být rozuměno jakékoliv takové právo, které existovalo v den zahájení „Sunrise period“. Smyslem termínu „přednostní právo“, je vymezit postavení subjektů privilegovaných registrovat si doménová jména v rámci Sunrise, a to vůči subjektům, které se v rámci tohoto období o registraci ucházet nemohly.

2) Nařízení nestanoví jakoukoliv prioritu mezi jednotlivými přednostními právy. Není tedy podstatné, jde-li o starší nebo známější přednostní práva, nebo vlastní-li někdo větší množství takových práv. Nařízení naopak výslovně stanoví, že při konkurenci takto vymezených přednostních práv se uplatní princip „first come first serve“, a proto je v tomto ohledu podstatná pouze doba podání žádosti o registraci doménového jména.

3) V období postupné registrace může být rozhodnutí rejstříku registrovat doménové jméno založeno pouze na zhodnocení, jestli žadatel řádně a včas prokázal své přednostní právo.

4) Neexistuje žádný zákonný podklad pro odmítnutí registrace doménového jména z důvodů spekulativního chování žadatele, popř. jeho chování ve zlé víře. Z toho důvodu musí být jakýkoliv žalobní návrh takovou registraci napadající podán vůči držiteli doménového jména, nikoliv proti Rejstříku.

3.6.1.2 Zlá víra v období Sunrise

Pokud jde o ADR rozhodnutí, ve kterých je poukazováno na zlou víru žadatele o registraci doménového jména v období Sunrise, je třeba říci, že podobně jako ve výše zmíněné oblasti, měli rozhodci obdobně odmítavý postoj k tvrzení, že taková rozhodnutí EURidu o registraci jsou v rozporu s Nařízením (EC 733/2002 a EC 874/2004).

Následující případ jsem vybral zejména kvůli názorné ilustraci faktu, že zatímco žaloby proti rozhodnutím EURidu byly v tomto směru neúspěšné, v případě následného podání žalobního návrhu proti držiteli doménového jména mohl být výsledek opačný³⁴.

ADR rozhodnutí č. 01209 – formula1.eu (Formula One Licensing BV vs. EURid)

Žadatel o doménové jméno, společnost Dating.nl B.V., podala žádost o registraci ochranné známky „formula1“ (Benelux world trademark) 28. listopadu 2005, a tato byla registrována následující den, tedy 29. listopadu 2005, pouhý týden před zahájením období Sunrise. Žádost o registraci doménového jména reflektující takto získanou

³⁴ Viz pokračování sporu - ADR rozhodnutí č. 04033 – formula1.eu (Formula One Licensing BV vs. Dating.nl BV), v části 3.6.2.3 této práce.

ochrannou známku byla podána 7. prosince 2005 v 11:02:18 a EURid následně tuto žádost akceptoval.

Žalující strana tvrdila zejména následující, tedy že žadatel zneužil „rychlou“ registraci ochranné známky (Benelux expedited registration) „formula1“, že registrátor se k tomuto žadateli choval preferenčně a konečně že registrace byla ze strany žadatele zneužívající a spekulativní ve smyslu článků 21 a 22 Nařízení 874/2004.

EURid ve své odpovědi na tento žalobní návrh odkazoval na články 10 (1) a 22 (1), 5 (2), 14 (2), 14 (10), 14.7 a 22 (1) a) a b) Nařízení (EC) 874/2004, na základě nichž by měla být žaloba zamítnuta.

Rozhodce po rekapitulaci pravidel registrace vztahujících se k tomuto sporu vyslovil, že:

- 1) EURid nemá žádnou pravomoc hodnotit platnost (validitu) ochranných známek
- 2) Registrátor je povinen zpracovávat žádosti o doménová jména v chronologicky, podle doby jejich přijetí (článek 5 (2) Nařízení), nicméně plnění této jeho povinnosti je podřízeno smlouvě mezi registrátorem a žadatelem o doménové jméno a EURid nemá žádnou pravomoc toto přezkoumávat.
- 3) Rozhodnutí EURidu nemůže být napadeno s odkazem na spekulativní a zneužívající registraci doménového jména žadatelem. Spor na základě takového tvrzení lze vznést pouze vůči držiteli doménového jména³⁵.

Z těchto důvodů byl tento žalobní návrh odmítnut.

3.6.1.3 Formální vs. věcné přezkoumání žádosti o registraci v období Sunrise

V této skupině sporů šlo především o výklad těch ustanovení Nařízení (EC) 874/2004 a Pravidel pro období Sunrise, která upravovala postup ověřovatele v této fázi registrací doménových jmen.

³⁵ Viz. strana 60 této práce - ADR rozhodnutí č. 04033.

Konkrétně šlo o výklad článku 14 Nařízení a zejména části 21 odst. 3 Pravidel pro období Sunrise, který zní následovně: „Ověřovatel není povinen provádět vlastní zkoumání okolností Žádosti, uplatňovaného Přednostního práva a předložených Písemných důkazů, ale může tak dle svého výhradního uvážení učinit“. V mnoha případech byla žalovanou stranou vytýkána nulová aktivita ověřovatele v případech, kde mohla snadno odstranit pochybnosti týkající se oprávněnosti žádosti.

ADR rozhodnutí č. 00253 – schoeller.eu (Ernst Schoeller GmbH + Co. KG vs. EURid)

Podstatou tohoto sporu bylo odmítnutí Rejstříku registrovat doménové jméno „schoeller.eu“, ačkoliv žalující strana byla prvním žadatelem v pořadí a svou žádost o toto doménové jméno podložila včas podanými důkazy o vlastnictví ochranné známky Společenství.

Důvodem odmítnutí žádosti o registraci byl nesoulad mezi údaji v žádosti a údaji o majiteli ochranné známky v dokumentech toto osvědčujících. Konkrétně se jednalo o nesoulad jména žadatele o registraci doménového jména a vlastníka přednostního práva, když jako žadatel o registraci byla uvedena společnost „Ernst Schoeller GmbH & Co KG“, zatímco v dokumentech prokazujících vlastnictví ochranné známky to byla společnost „Ernst Schoeller Waeschenfabriken GmbH & Co KG“. Kromě toho existoval také nesoulad v adrese společnosti na žádosti a v těchto dokumentech (stejně město, jiná ulice).

Bylo prokázáno, že ke zkrácení jména žadatele došlo v důsledku technického omezení na straně příslušného registrátora doménových jmen, které spočívalo v nemožnosti uvést v online formuláři název společnosti delší než 30 znaků.

Rozhodce zrušil rozhodnutí Rejstříku o odmítnutí žádosti a nařídil přidělení doménového jména žalující straně. Odůvodnění tohoto jeho rozhodnutí bylo v hlavních bodech následující:

- 1) I když článek 21 odst. 3 Pravidel pro období Sunrise stanoví, že ověřovatele má možnost zkoumat podané žádosti, důkazy a přednostní práva dle vlastního uvážení, je základním principem spravedlnosti, že v případě udělení oprávnění k takové volné úvaze, neměla by tato znamenat, že ten jemuž byla taková možnost udělena, jí

může využívat zcela libovolně („the Validation Agent is not exempted from the requirement to act reasonably“).

- 2) V tomto konkrétním případě ověřovatel mohl snadno rozptýlit pochybnosti o identitě držitele přednostního práva, týkající se lehce změněného názvu a jiné adresy a tyto pochybnosti mohly být rozptýleny s vynaložením minimálního úsilí.

ADR rozhodnutí č. 01695 – vandijk.eu (Van Dijk Educatie B.V. vs. EURid)

Zatímco v rozhodnutí týkajícím se doménového jména „schoeller.eu“, bylo žalobci vyhověno, rozhodnutí EURidu nepřidělit doménové jméno bylo zrušeno a doména byla žalobci připsána, v případě sporu týkající ho se nepřidělení domény „vandijk.eu“ rozhodce dospěl k opačnému stanovisku – žalující straně nevyhověl.

V tomto případě registrátor žalující strany podal žádost o registraci doménového jména „vandijk.eu“. Tuto žádost nicméně podal jménem společnosti „Van Dijk Studieboeken B.V. a podložil ji výpisem z registru ochranných známek, ve kterém byl jako vlastník ochranné známky „VAN DIJK“ sice uveden „Van Dijk Studieboeken B.V.“, nicméně tento dokument obsahoval také poznámku o tom, že známka byla převedena na společnost „Van Dijk Educatie B.V.“, žalobce v tomto sporu. Adresa obou společností byla stejná.

Rozhodnutí žalobnímu návrhu nevyhovět bylo odůvodněno následovně:

- 1) Název společnosti žadatele o doménové jméno nebyl v tomto případě pouze kratší nebo delší než název společnosti uvedené v důkazech o přednostním právu. Kvůli rozdílným slovům tvořícím částí těchto jmen („Studieboeken“ a „Educatie“) nebylo možné jeden nebo druhý takový název pokládat za zkrácený název druhého. V dnešní době je celkem běžné, že názvy různých právních subjektů obsahují stejný základ (v tomto případě „Van Dijk“) a tyto subjekty mají i stejnou adresu. I kdyby se jednalo o, nějakým způsobem, propojené společnosti, šlo by (nejčastěji) o rozdílné právní subjekty. Na základě těchto možných vysvětlení proto nebylo možné jednoduše konstatovat, že se v tomto případě jedná o pouhé přepsání se („clerical mistake“).
- 2) Dále bylo vysloveno, že mezi podáním žádosti o registraci (7.12.2005) a odesláním důkazů prokazujících přednostní právo (10.1.2006) měl žalobce dostatek času k tomu, aby zkontroloval kontaktní údaje uvedené jeho registrátorem v on-line žádosti a že tedy mohl důkazy doplnit o takové, které by dostatečně prokázali, že „Van Dijk Educatie

B.V.” a „Van Dijk Studieboeken B.V.“ jsou ve skutečnosti jedna a tatáž entita. Zatímco jiní žadatelé vynaložili úsilí (a prostředky) na to, aby vyhověli požadavkům kladeným na ně Pravidly pro období Sunrise, žalobce toto neučinil.

3) Kdyby ověřovatel měl povinnost a nikoliv jen možnost volné úvahy ohledně dalšího prověřování, tak v případech jako je tento, by takový požadavek znamenal podstatné zvýšení nákladů na období Sunrise (finančních i časových). Z takové situace by sice někteří žadatelé (jako žalobce) mohli těžit, toto by však bylo na úkor valné většiny ostatních žadatelů o doménová jména v tomto období, kteří se svými žádostmi plně vyhověli Pravidlům pro období Sunrise.

Na základě těchto zjištění, bylo (dle rozhodce) rozhodnutí ověřovatele nevynakládat dodatečné úsilí na ověření poskytnutých důkazů učiněno správně.

3.6.1.4 Zvláštní znaky a jejich promítnutí do doménového jména

Jak již bylo popsáno výše, doménové jméno se může skládat pouze z povolených znaků. Těmi jsou písmena „a“ – „z“, číslice „0“ – „9“ a s určitými omezeními spojovník („-“). Nastala proto otázka, jakým způsobem řešit situace, kdy pojem ohledně kterého bylo tvrzeno přednostní právo obsahoval mezery, interpunkci, nebo tzv. speciální znaky (~, @, #, \$, &, %, ^, +, *, (,), apod.), za současného splnění požadavku registrace celého takového chráněného pojmu (článek 10 odst. 2 Nařízení 874/2004 – „identity rule“).

Nařízení (EC) 874/2004 ve svém článku 11 stanoví, že v případě, kdy název („name“) ke kterému je uplatňováno přednostní právo obsahuje speciální znaky, mezery nebo interpunkci, tyto mají být v korespondujícím doménovém jméně vypuštěny, nahrazeny spojovníkem, nebo, je-li to možné, přepsány („or, if possible, rewritten“).

A byly to právě nezodpovězené otázky týkající se vzájemného vztahu těchto tří variant přenosu speciálních znaků do doménového jména, na jejichž základě mnoho spekulantů registrovalo v období Sunrise doménová jména, ke kterým na první pohled neměli žádné oprávnění a která evokovala jejich zlou víru při registraci. Tato doménová jména odrážela ochranné známky (zpravidla „Benelux trademarks“), které často byly na první pohled nelogickými shluky znaků (např. „Z&A&K&O&P&A&N&E“), nicméně

doménové jméno v takovém případě registrované, již žádné pochybnosti nepřipouštělo („zakopane.eu“).

Postoj rozhodců k této problematice byl nejednotný. Lze pozorovat tři přístupy k řešení žalobních návrhů, které tvrdily, že EURid neměl povolit registrace doménových jmen, zjevně zneužívající toto ustanovení.

V prvním případě rozhodci uznávali oprávněnost žalobních nároků a rozhodnutí EURidu rušili s tvrzením, že bylo povinností Rejstříku zvažovat „vhodnost“ způsobu přepisu zvláštních znaků³⁶. V druhém typu případů rozhodci také rušili rozhodnutí Rejstříku, nicméně činili tak s odkazem na Část 16.5 Pravidel pro období Sunrise, když dle tohoto ustanovení bylo třeba žadatelem o registraci doménového jména doložit mj. důkaz o veřejném užívání obchodního názvu nebo obchodního identifikačního názvu před datem podání žádosti, což se dle názoru rozhodců nestalo³⁷. Ve třetím případě rozhodci žalobní návrhy odmítali a v podstatě odkazovali žalobce na řízení proti držiteli doménového jména³⁸.

Na tomto místě je nutné podotknout, že dle soudního rozhodnutí z roku 2007 bylo tvrzení EURidu o rovnosti volby přepisu zvláštních znaků a tedy o neoprávněnosti případných zásahů do žádosti o registrace v období Sunrise uznáno jako oprávněné³⁹.

ADR rozhodnutí č. 02221 – reykjavik.eu (City of Reykjavik vs. EURid)

V tomto případě bylo napadeno rozhodnutí rejstříku o registraci doménového jména „reykjavik.eu“ společností Parknet BV, na základě ochranné známky „reykja & vik“. Žalobce poukazoval na zlou víru Držitele doménového jména, což rozhodci neakceptovali s odkazem na to, že řízení proti rozhodnutí Rejstříku může dát odpověď pouze na otázku, je-li a nebo není takové rozhodnutí v souladu s Nařízením 733/2002 a 874/2004.

³⁶ ADR rozhodnutí č. 02221 – reykjavik.eu (City of Reykjavik vs. EURID)

³⁷ ADR rozhodnutí č. 02970 – zakopane.eu (Urząd Miasta Zakopane vs. EURID)

³⁸ ADR rozhodnutí č. 01867 – oxford.eu (The Chancellor Masters & Scholars of the University of Oxford vs. EURID)

³⁹ <http://www.eurid.eu/en/content/eurid-wins-court-case-regarding-sunrise-names-ampersands-and-special-characters>

Rozhodci naopak uznali tvrzení žalující strany, že společnost Parknet BV neměla přednostní právo k názvu „reykjavik“, když znak „&“ v jí registrované ochranné známce lze snadno přepsat jako „and“ a přednostní právo by se tak mnohem spíše vázalo k názvu „reykjaandvik“ než ke spornému doménovému jménu.

Toto bylo dle rozhodců dále podpořeno jejich výkladem článku 11(2) a 11(3) Nařízení 874/2004, kde dle jejich názoru je výklad těchto ustanovení takový, že nejde o tři rovnocenné možnosti přepisu zvláštních znaků do doménového jména. Úkolem Rejstříku je potom zabezpečit, aby byla zvolena nejvhodnější metoda s ohledem na okolnosti daného případu. Rozhodci dále vyslovili, že i když teoreticky existuje možnost vypuštění zvláštních znaků, v konkrétních případech toto může vyústit v umožnění takového jednání žadatele o doménové jméno, které je v rozporu s duchem, cílem a účelem Nařízení.

S ohledem na výše uvedené argumenty rozhodci nařídili anulování rozhodnutí Rejstříku, týkající se tohoto doménového jména.

ADR rozhodnutí č. 02221 – zakopane.eu (Urząd Miasta Zakopane vs. EURid)

V tomto sporu bylo napadeno rozhodnutí Rejstříku o registraci doménového jména „zakopane.eu“ společností Depmarc, kdy tato byla založena na obchodním názvu „Z&A&K&O&P&A&N&E“. Žalující strana především tvrdila, že tento obchodní název nezakládá přednostní právo k názvu „zakopane“ z důvodu nesprávného vypuštění zvláštních znaků namísto jejich přepsání, a dále že Depmarc nedoložil řádně veřejné užívání tohoto obchodního názvu v řízení před ověřovatelem, tak jak je to požadováno v Článku 16.5 Pravidel pro období Sunrise.

Rozhodci nevzali v tomto případě za vlastní názor, že by existovala „privilegovaná“ metoda přepisu zvláštních znaků, které by bylo třeba dát přednost před ostatními a k tomu se vážící povinnost Rejstříku hodnotit žádosti o registrace z tohoto pohledu a tento argument žalující strany proto odmítli.

V čem se naopak s žalující stranou shodli a co zároveň vzali za prokázané z poskytnutých důkazů, bylo to, že společnost Depmarc neprokázala dostatečně užívání

obchodního názvu. Důkazy poskytnuté Depmarcem v průběhu registrace, které toto měly prokázat, byly především „screenshots“ jednoduché webové stránky („couple of screenshots from an obscure website“), platební doklad týkající se webhostingu a navštívenka. Takové důkazy porotci shledali jako zcela zjevně nedostačující k prokázání veřejného užívání a nařídili zrušení rozhodnutí Rejstříku o registraci. Zároveň poukázali na fakt, že validační agent měl při svém rozhodování rozhodně vzít v úvahu také skutečnost, že Depmarc registroval 23 obchodních jmen, z nichž většina sestávala ze známých názvů, které obsahovaly znak „&“ mezi jednotlivými písmeny a že toto samo o sobě vzbuzovalo velké pochybnosti ohledně veřejného užívání sporného názvu.

ADR rozhodnutí č. 01867 – oxford.eu (The Chancellor Masters & Scholars of the University of Oxford, t/a Oxford University Press vs. EURid)

Žalující stranou v tomto sporu byla Oxfordská Univerzita, která napadla rozhodnutí EURidu o přidělení doménového jména „OXFORD.EU“ nizozemské společnosti Parknet, jejíž registrace v období Sunrise byla založena na ochranné známce „OXF & ORD“⁴⁰. Žalobce tvrdil, že rozhodnutí EURidu o přidělení tohoto doménového jména je v rozporu s Nařízením EC 874/2004 (dále jen Nařízení) a jako takové by mělo být anulováno a doménové jméno převedeno na žalobce, který byl dalším v pořadí.

Snad jen pro úplnost popisu skutkového stavu bych dodal, že Oxfordská Univerzita se pokoušela registrovat toto doménové jméno celkem třikrát, když v prvním i ve druhém případě této její žádosti nebylo vyhověno z důvodu administrativních chyb v žádosti a právě v období mezi první a druhou žádostí bylo doménové jméno registrováno společností Parknet.

Argumentace žalující strany byla postavena především na Článcích 10(1), 10(2) a na Článku 11 výše zmíněného Nařízení.

Žalobce především popíral způsobilost spol. Parknet k registraci doménového jména v období Sunrise, když tvrdil, že není držitelem přednostního práva dle článku 10(1)

⁴⁰ O registraci ochranné známky bylo spol. Parknet zažádáno a tato byla udělena až v průběhu Sunrise period.

Nařízení. Článek 10(2) téhož, totiž stanoví, že v rámci registrace založené na přednostním právu musí být toto jméno registrováno jako celek (ke kterému se přednostní právo váže) a tedy, že přednostní právo spol. Parknet existuje (jestli vůbec) pouze k názvu „OXF & ORD“ a nikoliv ke spornému doménovému jménu.

Dále bylo argumentováno zněním Článku 11 Nařízení, který dle žalobce určuje pravidla pro přepis speciálních znaků v názvu k němuž se vztahuje přednostní právo do doménového jména. Tyto znaky by dle Nařízení měly být buď vypuštěny, nahrazeny spojovníky nebo, je-li to možné, přepsány⁴¹. Dle názoru žalující strany EURid neměl automaticky akceptovat jakýkoliv výběr z těchto tří alternativ v žádosti o registraci, když naopak měl zvažovat, jestli způsob přepisu provedený žadatelem o doménové jméno je odpovídající vzhledem k doménovému jménu, o jehož registraci je žádáno a přednostnímu právu, jímž je taková žádost podepřena.

Dle názoru Žalobce by tak jediným možným řešením v případě přepisu ochranné známky „OXF & ORD“ bylo nahrazení znaku „&“ slovem „and“ (nebo jeho alternativou v jiném jazyce). Vzhledem k tomuto měla, dle tvrzení žalobce, spol. Parknet přednostní právo k názvu „OXF & ORD“, „OXF AND ORD“ nebo „OXFANDORD“, ale nikoliv k názvu „OXFORD“.

EURid (žalovaná strana) s tímto tvrzením Žalobce nesouhlasil, když tvrdil, že zmíněné tři možnosti přepisu speciálních znaků představují zcela rovnocenné alternativy, jejichž výběr je zcela ponechán na volné úvaze žadatele, a jediná povinnost Rejstříku je posoudit, zda-li žadatel o doménové jméno přepsal speciální znaky v souladu s těmito třemi možnostmi.

Závěr rozhodců v této kauze byl následující. Porotci především vyslovili, že systém „Sunrise period“ je ovládán zásadou „first come first served“ („...whose philosophy is when two persons claim a prior right on the same name, who was the first to apply?“) a v Nařízení stanovená pravidla ověřování slouží pouze ke zjištění, zda-li žadatel o doménové jméno disponuje s označením, k němuž se váže přednostní právo (tedy

⁴¹ where the name for which a Prior Right is claimed contains special characters, these shall be eliminated entirely, replaced with hyphens, or, if possible, rewritten

nikoliv k hodnocení kvality takového označení, popř. jeho použití jako podkladu pro registraci ve zlé víře).

Porotci se dále vyslovili k problému přepisu zvláštních znaků do doménového jména, když k výkladu článku 11 Nařízení 874/2004 zaujali následující stanovisko. V případě ověřování žádostí o registraci se není možné přiklonit k výkladu tohoto článku tak, jak jej provedla žalující strana, neboť to by znamenalo, že EURid by v rámci tohoto procesu musel brát v úvahu žádosti ostatních žadatelů, známost jména nebo informace týkající se třetích osob. Takové poznatky by našly své místo v případě posuzování zlé víry žadatele, ale nikoliv v tomto případě. Porotci jsou bez jakýchkoliv pochybností o tom, že v případě žaloby proti držiteli doménového jména by žalobce uspěl, ale působnost rozhodců v řízení proti Rejstříku je jiná. V takových případech lze posuzovat pouze soulad rozhodnutí s Nařízením. Možnosti přepisu zvláštních znaků v Článku 11 Nařízení je nutné posuzovat jako rovnocenné varianty.

Žalobnímu návrhu nebylo vyhověno.

3.6.2 Rozhodnutí ADR vztahující se k období volné registrace

V období volné registrace (Land Rush) naprosto převažují spory třetích osob s držiteli doménových jmen. Klasifikaci těchto sporů lze potom snadno vytvořit za použití základního vodítka, kterým jsou tři elementy, na jejichž prokázání je závislý úspěch, popř. neúspěch žalující strany.

Půjde tedy o spory týkající se shodnosti nebo zaměnitelnosti doménového jména s chráněným označením, spory řešící splnění požadavku na registraci doménového jména v souladu s právem nebo oprávněným zájmem držitele a o spory, ve kterých je poukazováno na zlou víru držitele doménového jména. V rámci těchto třech hlavních kategorií potom lze poukázat na konkrétní situace, ve kterých je ten který element spatřován.

3.6.2.1 Shoda nebo zaměnitelnost doménového jména s chráněným označením

V rámci této skupiny sporů byly řešeny především otázky, týkající se míry podobnosti doménového jména jako celku k názvu nebo označení, ohledně něž se žalující strana domáhala ochrany. Tedy kde je hranice zaměnitelnosti, za níž už se nelze domáhat ochrany. Lze vysledovat několik typických modelů, které jsou používány ve snaze obejít ustanovení chránící názvy oprávněných osob, například tvrzení, že přípona doménového jména (tedy část za tečkou) je dostatečně odlišujícím prvkem ve vztahu k označení jehož ochrana je požadována nebo obdobně použití obecných slov či shluků písmen použitých v rámci doménového jména samotného (např. „wwwaudi.eu, „itesco.eu“). Stejný efekt má použití různě „zkomolených“ názvů, které se od chráněných názvů odlišují mnohdy jen v jednom písmenu a nepochybně zajímavým pokusem byla snaha obhájit registraci doménového jména „prague.eu“ tvrzením, že toto není zaměnitelné s názvem „PRAHA“

ADR rozhodnutí č. 00475 – helsinki.eu (Helsingin Kaupunki vs. Traffic Web Holding BV)

V tomto sporu bylo potřeba zodpovědět mimo jiné otázku, zda-li doménové jméno jako celek, tj. včetně přípony .eu, je identické či zaměnitelné (z hlediska aplikace Článku 21(1) Nařízení) s chráněným názvem, ohledně něž se žalující strana domáhá ochrany.

Žalobcem v tomto sporu bylo město Helsinki. Žalobce se o registraci doménového jména Helsinki pokoušel dvakrát v průběhu Sunrise period, pokaždé neúspěšně.

Žalovanou stranou byla společnost Traffic Web Holding BV, která registraci sporného doménového jména v období Sunrise založila na ochranné známce „HELSI & NKI“, žádost o níž podala 2. prosince 2005, tedy těsně před počátkem Sunrise. Samotná ochranná známka byla registrována 7. prosince. Doménové jméno „helsinki.eu“ tato společnost užívala v rámci nekomerčního internetového rozcestníku, v rámci něhož byly poskytovány informace o různých městech a zemích. Toto nicméně ostře kontrastovalo s určením jím registrované ochranné známky. Ta byla registrována pro přízi (angl.

yarn), což ve spojení s faktem, že žalovaný registroval obdobným způsobem přes 800 ochranných známek, významně přispělo k závěru rozhodců o zlé víře žalovaného.

Rozhodci se v rámci tohoto sporu vyjádřili i ke způsobu přepisu zvláštních znaků do doménového jména, když žalovanou stranou zvolené vypuštění znaku „&“ označili za zcela nepřipadné a zavádějící. Dle jejich názoru by zvolený způsob přepisu měl doménové jméno co nejvíce přiblížit názvu, ke kterému se vztahuje přednostní právo, což by v tomto případě znamenalo přepsání znaku „&“ jako „and“. Průměrný spotřebitel⁴² by dle jejich názoru porozuměl jako ekvivalentu názvu „HELSEI & NKI“ mnohem spíše názvu „HELSEI AND NKI“ než „HELSEINKI“.

Zajímavá a z hlediska mnou prováděné klasifikace rozhodující pro zařazení do této části práce, je obrana žalované strany v odpovědi na žalobní návrh. Žalovaný stavěl svou obranu mj. na tvrzení, že žalobce nemá žádná práva k názvu „helsinki.eu“ a že toto doménové jméno jako celek není identické s názvem „helsinki“, ohledně něž se žalující strana domáhala ochrany, tedy že doménové jméno není ani zaměnitelné s chráněným označením žalobce. Rozhodci byli nicméně toho názoru, že doménové jméno v tomto tvaru je identické podle Článku 21(1) Nařízení 874/2004, když příponu .eu je pro potřeby posuzování shodnosti či zaměnitelnosti třeba ignorovat.

Dále rozhodci usoudili, že doménové jméno bylo registrováno bez oprávněného zájmu a zároveň, že bylo registrováno ve zlé víře. Z těchto důvodů rozhodci vyhověli žalující straně a nařídili převedení doménového jména helsinki.eu.

ADR rozhodnutí č. 04257 – wwwaudi.eu (Audi AG vs. Blažej Krawczyk)

V rámci tohoto sporu byla řešena především otázka, zda-li trojice písmen „www“, jinak běžně používaná jako předpona doménového jména, je dostatečně odlišujícím elementem v případě, je-li použita jako součást doménového jména, jehož zbytek tvoří chráněné označení. Tato ne zcela nápaditá metoda nalákání uživatelů internetu, využívající jejich překlápů (v případě, že uživatel opomene napsat tečku mezi předponu a vlastní doménové jméno), je zcela oprávněně považována za projev zlé víry držitele

⁴² „...an average consumer who is deemed reasonably well-informed and reasonably observant and circumspect...”

doménového jména a stejně tak je posuzována i rozhodci řešící spory z tohoto vyvěrající.

Žalující stranou zde byla společnost Audi AG, která požadovala převedení sporného doménového jména z důvodu tvrzené spekulativní registrace dle Článku 21 a 22 Nařízení 874/2004, tedy že doménové jméno „wwwaudi.eu“, je zaměnitelné s názvem „audi“, ke kterému žalovaná strana vlastní ochrannou známku. Žalobce argumentoval, že písmena „www“, která jsou jediným prvkem, který odlišuje jím vlastněnou ochrannou známku od doménového jména registrovaného žalovanou stranou, nemají vůbec žádný rozlišovací charakter a jako taková by neměla být pro posuzování zaměnitelnosti brána v úvahu. Dále bylo poukázáno na nedostatek oprávněného zájmu žalovaného a jeho zlou víru při registraci. Bylo také zdůrazněno, že žalovaný registroval několik doménových jmen obdobným způsobem, tedy s použitím „www“ jako odlišujícího elementu (namátkou „wwwbmw.eu“, „wwwfiat.eu“, „wwwskoda.eu“, „wwwhonda.eu“, „wwwnokia.eu“, „wwwmicrosoft.eu“).

Rozhodce skutečně posoudil registraci sporného doménového jména jako spekulativní a zneužívající. Jednání žalovaného posoudil jako jednání ve zlé víře, když toto vyvolalo nebezpečí záměny doménového jména s ochrannou známkou žalobce. Protože žalovaný dále neposkytl žádné podklady, které by vypovídaly o jeho oprávněném užívání doménového jména (žalovaný vůbec nedoručil žalobní odpověď), bylo rozhodnuto o zrušení registrace sporného doménového jména a jeho převedení na žalující stranu.

ADR rozhodnutí č. 04257 – prague.eu (Hlavní město Praha vs. Traffic Web Holding BV)

V tomto sporu se objevila mj. zajímavá argumentace žalované strany, která tvrdila, že anglický překlad chráněného názvu nepodléhá ochraně dle Článku 21 Nařízení 874/2004.

Žalobcem v tomto sporu bylo město Praha a sporné doménové jméno „prague.eu“. žalovanou stranou byla společnost Traffic Web Holding BV, která toto doménové jméno registrovala na základě ochranné známky „PR & AGUE“, když tato ochranná známka byla registrována teprve 2. prosince 2005, ve skupině obecné kovy (base

metals), a to pouhých pět dní před začátkem období Sunrise, na jehož samotném počátku požádala o registraci tohoto doménového jména.

Město Praha bylo druhým uchazečem v pořadí o toto doménové jméno, když jedna jeho žádost byla založena na jeho postavení veřejného subjektu dle Článku 10(3) Nařízení 874/2004 a druhá žádost na ochranné známce „PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG“. O tyto chráněné názvy byla zároveň opřena argumentace v žalobním návrhu pokud jde o shodu či zaměnitelnost s názvem „PRAGUE“. Jednání společnosti Traffic Web Holding dále označila a odůvodnila jako jednání ve zlé víře a zároveň jako jednání nepodložené oprávněným zájmem.

Žalovaná strana ve své odpovědi na žalobní návrh především tvrdila, že doménové jméno „PRAGUE.EU“ není shodné ani zaměnitelné s názvem veřejného subjektu „PRAHA“ ani s ochrannou známkou „PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG“, která by žalobce opravňovala pouze k registraci doménového jména ve tvaru celé této ochranné známky a nikoliv však jen její části. Její další argumentace, se vztahovala k vyvrácení tvrzení žalobce o nedostatku oprávněného zájmu a jednání ve zlé víře.

Argumentace rozhodců, kterou odůvodnili jejich rozhodnutí ve prospěch žalující strany byla ohledně zaměnitelnosti názvů následující. Předně potvrdili, že název „PRAHA“ je názvem, který je chráněn vnitrostátním právem, když tento je zakotven jak v Ústavě ČR, tak v zákoně č. 131/2000 Sb. o hlavním městě Praze. Překlad tohoto názvu do anglického jazyka potom označili jako, z hlediska stupně ochrany, rovnocenný ekvivalent názvu takto v právním řádu zakotveného, když anglický jazyk je široce rozšířen v rámci EC a i celosvětově, „PRAHA“ se jako „PRAGUE“ překládá odedávna a minimální požadavek Článku 21(1) Nařízení 874/2004 je zaměnitelnosti a ne úplná shoda. Rozhodci tedy vyjádřili přesvědčení, že tyto dva názvy jsou zaměnitelné pro účely Článku 21(1).

V části odůvodnění týkající se nedostatku oprávněného zájmu žalovaného a jeho zlé víry potom rozhodci poukázali zejména na skutečnost, že žalovaný registroval ochrannou známku ve velmi krátké době před zahájením období Sunrise, že tato ochrana známka byla registrována v kategorii obecné kovy a nikoliv pro služby

internetového rozcestníku, pro které bylo fakticky užíváno a že žalovaný registroval obdobným způsobem několik takových názvů.

Ze všech těchto důvodů rozhodli o převedení doménového jména na žalující stranu.

ADR rozhodnutí č. 04539 – sonyericsn.eu (Sony Ericsson Mobile Communications AB vs. Eva Povysilova)

Tzv. „typosquatting“ je velice častá praxe doménových spekulantů nebo subjektů snažících se nějakým způsobem parazitovat na chráněném označení, k němuž nemají žádná práva. Jde o zneužití chyb uživatelů internetu při zadávání doménového jména do vyhledávače, když tito jsou následně nasměrováni na internetovou stránku, která nemá s původně požadovaným obsahem vůbec nic společného (popř. která obsahuje konkurenční nabídku).

V případě sporu o doménové jméno „sonyericsn.eu“ jde o zcela flagrantní spekulativní a zneužívající registraci, když tato byla dle mého názoru předem odsouzená k anulaci. V tomto případě držitelka doménového jména, paní Eva Povýšilová, pouze vypustila jedno písmeno z chráněného označení žalobce, společnosti Sony Ericsson Mobile Communications AB.

Toto chráněné označení bylo rozhodcem, který posuzoval tento případ, spatřováno v části názvu obchodní firmy žalující strany, která dle jeho názoru: „obsahuje dominantní a charakteristický prvek „SONNY ERICSSON“ zcela nezaměnitelný s označením jakéhokoliv dalšího subjektu s tím, že zbylé části názvu obchodní firmy, tj. „MOBILE COMMUNICATION“ a „AB“ znamenají pouze označení druhu podnikání respektive označení právní formy společnosti. S ohledem na tuto skutečnost rozhodce zastával názor, že doménové jméno „SONYERICSON“ zaregistrované Žalovanou stranou, je bez jakýchkoliv pochybností zaměnitelné s označením „SONYERICSSON“, které tvoří dominantní prvek názvu obchodní firmy Žalující strany.”

Rozhodce se dále zabýval otázkou, zda-li žalovaná strana měla právo či oprávněný zájem ke spornému doménovému jménu. Vzhledem k tomu, že žalovaná nedoručila svojí odpověď k žalobnímu návrhu, a to ani přez opakované výzvy, vycházel rozhodce

při svém rozhodování z žalobního návrhu podaného žalobcem a na základě tohoto nenalezl žádné skutečnosti, které by svědčily o tom, že žalovaná strana registrovala doménové jméno v souladu s požadavkem Článku 21(2) Nařízení 874/2004. Tedy nebyly na straně žalované prokázány žádné skutečnosti, které by svědčily o tom, že na její straně byl dán alespoň oprávněný zájem při registraci doménového jména „sonyericson.eu”.

Vzhledem k tomu, že už tato dvě zjištění, tedy zaměnitelnost doménového jména s chráněným názvem žalobce a absence oprávněného zájmu na straně žalované při registraci doménového jména, dostatečně odůvodňovala rozhodnutí o převedení doménového jména na žalovanou stranu, rozhodce se již nezabýval otázkami zlé víry držitele.

3.6.2.2 Nedostatek oprávnění nebo oprávněného zájmu na straně držitele při registraci doménového jména

Pokud jde o řešení otázek týkajících se tzv. druhého elementu, tedy otázek ohledně skutečností, ze kterých by bylo možné dovozovat, že držitel doménové jméno registroval v souladu s jeho oprávněným zájmem, potýkají se rozhodci mj. s problematikou přesunu důkazního břemene. V Článku 22(2) Nařízení 874/2004 je sice použita konstrukce, která jakoby umožňuje držiteli doménového jména prokázat, že měl oprávněný zájem na registraci doménového jména, nicméně vzhledem k povaze řešených sporů je nezbytné, aby žalující strana ve svém žalobním návrhu uvedla takové důkazy, které, dle názoru rozhodců, alespoň částečně odůvodňují závěr, že jednání držitele nenaplnuje požadavky výše zmíněného ustanovení. Předložit nezvratné důkazy totiž zpravidla není možné.

Následující dvě rozhodnutí by měla demonstrovat, kde přibližně leží hranice, jejíž dosažení žalující stranou rozhodci zpravidla považovali za dostatečné pro závěr o unesení důkazního břemene.

ADR rozhodnutí č. 01250 – voca.eu (Voca Limited vs. Name Battery Ltd.)

V tomto sporu žalující strana doslova pohořela na skutečnosti, že se ve svém žalobním návrhu omezila na pouhý strohý výčet skutečností, které jí dle jejího názoru stavěly do pozice „lepšího kandidáta“ na držitele sporného doménového jména.

V žalobním návrhu zejména tvrdila, že pod obchodním jménem „VOCA“ obchoduje celosvětově od roku 2004 a že v tomto období vynaložila více než 1,4 miliónu eur na propagaci této značky. Dále že je vlastníkem ochranných známek „VOCA“, že tento název je zároveň chráněn jako „firma“ ve Velké Británii a že žalující strana je držitelem 42 doménových jmen, které jsou, byť alespoň částečně tvořeny tímto názvem. Zároveň argumentovala tím, že prokázala oprávněný zájem na názvu „VOCA“ jeho nepřetržitým užíváním od roku 2004, a to i v tisku, rozhlase, televizi a na různých konferencích. Na závěr pouze zdůraznila, že splňuje podmínky v ustanovení Článku 4(2)(b) Nařízení 733/2002 a že požaduje převedení doménového jména na svoji osobu.

Ve své odpovědi na žalobní návrh žalovaná strana konstatovala, že žalobce neprokázal, že sporné doménové jméno bylo registrováno bez práva či oprávněného zájmu nebo že bylo registrováno nebo užíváno ve zlé víře. Zároveň konstatovala, že v rámci Evropského společenství název „VOCA“, nebo jeho různé variace, používá mnoho subjektů pro různé zboží nebo služby a proto že žádná z nich se nemá výhradní právo k jeho užívání. Odpověď na žalobní návrh byla uzavřena konstatováním, že doménové jméno nebylo registrováno s cílem jeho prodeje držiteli ochranné známky.

Rozhodce posoudil spor následovně. Dle jeho názoru žalující strana prokázala, že je držitelem ochranné známky, nicméně naopak neprokázala základní prvky úspěšné žaloby, tj. že na straně žalovaného je buď zjevná absence práva či oprávněného zájmu ke spornému názvu, nebo že tento byl registrován či užíván jako doménové jméno ve zlé víře. Tímto žalující strana selhala pokud jde o unesení důkazního břemene alespoň v jeho minimálně požadovaném rozsahu. Na základě těchto zjištění nemohl rozhodce učinit jiné rozhodnutí, než žalobní návrh odmítnout.

ADR rozhodnutí č. 01304 – kemet.eu (Kemet International Limited vs. Vinitisia Ltd.)

V tomto sporu se společnost Kemet International Limited domáhala převedení doménového jména „kemet.eu“, registrovaného společností Vinitisia Ltd. Na podporu svého nároku uvedla, kromě prokázání vlastnictví k chráněnému označení, v podstatě jen své domněnky o absenci oprávněného zájmu na straně žalovaného, jeho zlé víře a zjištění o absenci žalované strany v prostředí internetu.

V žalobním návrhu především tvrdila, že žalovaná strana registrací doménového jména má účastníky trhu, když toto je identické s názvem a ochrannou známkou žalobce.

Dále vyjádřila přesvědčení, že doménové jméno bylo registrováno bez oprávněného zájmu. Žalobce tvrdil, že nemohl nalézt žádnou spojitost mezi doménovým jménem a žalovanou stranou a že dle jeho zjištění žalovaná strana není dosažitelná na internetu ani se nezabývá prodejem výrobků pod značkou „KEMET“. Uvedla také, že se s žalovanou stranou pokoušela uzavřít dohodu o převodu doménového jména, ovšem neúspěšně, když na tuto její iniciativu žalovaný odpověděl, že: „nemá zájem prodat toto doménové jméno, možná později, jestliže se nepodaří zprovoznit plánovanou webovou stránku“.

Žalující strana dále vyjádřila přesvědčení, že sporné doménové jméno bylo registrováno a je užíváno ve zlé víře, když doménové jméno je žalovaným užíváno k nalákání uživatelů internetu na jeho webovou stránku nebo jiné on-line umístění, a to vytvořením pravděpodobnosti záměny (Článek 21(3)(e) Nařízení 874/2004).

Žalovaná strana se k žalobnímu návrhu nevyjádřila.

Rozhodce usoudil, že i když by ocenil podrobnější rozbor zjištění, která žalující strana učinila při získávání podkladů pro tento žalobní návrh, žalující straně se dle jeho nátoru podařilo uvést důkazy, které jsou dostatečným podkladem jejího tvrzení, že žalovaný nemá žádné právo ani oprávněný zájem k doménovému jménu⁴³. Dokonce i email žalované strany žalobci, ve kterém tato tvrdí, že: „nemá zájem prodat doménové jméno, možná později, jestliže se jí nepodaří zprovoznit plánovanou webovou stránku...“,

⁴³ ...the Complainant had managed to make out a prima facie case that the Respondent had no legitimate rights or interests in the Domain Name.

podporoval dle názoru rozhodce tvrzení žalobce. Na tomto základě se dále nezabýval otázkou zlé víry žalovaného a rozhodl o převedení doménového jména na žalující stranu.

3.6.2.3 Zlá víra při registraci nebo užívání doménového jména

V rámci této kategorie rozhodnutí, jsem z široké škály možných projevů zlé víry držitelů doménových jmen vybral případy, demonstrující některé projevy tohoto třetího elementu. Vzhledem k velké variabilitě projevů zlé víry, když tyto jsou často v rámci jednotlivých případů obsaženy kumulativně a i ve spojení s nedostatkem práva či oprávněného zájmu, není možné v rámci rozsahu této práce podat vyčerpávající klasifikaci.

ADR rozhodnutí č. 01375 – rabbin.eu (Rabbi Guy David Hall vs. UK Domain Developers Ltd)

V tomto sporu, který sice byl z důvodu neprokázání práva k názvu, ohledně nějž se žalobce domáhal ochrany, rozhodnut ve prospěch žalované strany, byl vysloven zajímavý závěr ohledně hranice, která odděluje přípravu k užívání doménového jména od jeho neužívání, tedy oprávněné užívání doménového jména od užívání ve zlé víře.

Žalovaná strana ve svém vyjádření mj. tvrdila, že se nacházela v počáteční fázi užívání doménového jména a proto webová stránka obsahovala pouze sdělení „Under Construction“ a odkazy na stránky třetích stran. Toto dle jejího názoru potvrzovalo její prokazatelnou přípravu k užívání doménového jména.

V rámci odůvodnění svého zamítavého rozhodnutí pak rozhodce považoval za nutné, vyjádřit se k této konstrukci žalované strany, se kterou se neztotožnil. Dle jeho názoru situace, kdy webová stránka obsahovala slova „Under Construction“ a odkazy na stránky obsahující nabídku produktů třetích osob, neodůvodňuje dostatečně závěr o tom, že držitel doménového jména činí přípravy k jeho užívání.

ADR rozhodnutí č. 04244 – dinerscard.eu (Diners Club International Ltd vs. Christel Morsink)

Žalující stranou v tomto sporu byla společnost Diners club international Ltd., která se domáhala zrušení registrace doménového jména „dinerscard.eu“, a to na základě tvrzení, že vlastní ochrannou známku „DINERS“, užívání doménového jména současným držitelem může vyvolat nebezpečí záměny s touto a že žalovaná strana registrovala toto doménové jméno ve zlé víře, s úmyslem zabránit žalující straně v užívání tohoto jména a že rovněž registrovala toto doménové jméno se spekulativním úmyslem dle Článku 21(3) Nařízení 874/2004. Dále byla žalované straně vytknuta okolnost, že tato se snaží úmyslně skrýt svou identitu, když v kontaktních údajích uvedla pouze emailovou adresu.

Rozhodce považoval doménové jméno za zaměnitelné s chráněným označením žalobce, když zcela zřejmě hrozí nebezpečí záměny s tímto. Zároveň považoval za dostatečně prokázané, že na straně žalovaného nebyly splněny podmínky požadované Článkem 21(3) Nařízení 874/2004⁴⁴ a že registrace doménového jména zcela zřejmě nebyla zamýšlena pro účely obchodování v dobré víře nebo pro nekomerční účely obdobně. Z těchto důvodů považoval rozhodce registraci doménového jména za spekulativní a zneužívající a nařídil zrušení jeho registrace.

ADR rozhodnutí č. 00910 – reifen.eu (Richard Schlicht vs. Internetportal und Marketing GmbH)

Žalobce v tomto sporu se domáhal převedení doménového jména „reifen.eu“ na jeho osobu. Toto doménové jméno bylo registrováno společností Internetportal und Marketing GmbH, a to v průběhu období Sunrise, na základě přednostního práva tvořeného ochrannou známkou „R&E&I&F&E&N“.

Žalobce, jehož přednostní právo vyplývalo rovněž ochranné známky, tvrdil, že žalovaný nemá žádné právo ani oprávněný zájem k tomuto názvu a dále, že registrace tohoto názvu žalovaným byla provedena ve zlé víře, když tento zneužil ustanovení Nařízení

⁴⁴ Nejsem si zcela jistý, jestli se zde nemělo jednat spíše o Článek 21(2), když nenaplnění ustanovení v tomto svědčí o registraci doménového jména bez oprávněného zájmu, zatímco nesplnění podmínek Článku 21(3) by evokovalo, že na straně žalovaného nebyla (není) zlá víra.

874/2004 o přepisu zvláštních znaků do doménového jména a zároveň tím, že tímto způsobem registroval více než 100 podobných obecných termínů.

Rozhodce sice nesouhlasil s tvrzením žalující strany, pokud jde o údajné zneužití pravidel pro přepis zvláštních znaků do doménového jména, nicméně jednání žalovaného posoudil jako shodující se s jednáním popsáním v Článku 21(3)(b)(i) Nařízení, tedy jako jednání ve zlé víře, směřující k zabránění registrace doménového jména držiteli chráněného označení, když takové jednání žalovaného vykazuje prvky opakování (angl. pattern of conduct). Toto bylo dle názoru rozhodce dále podpořeno skutečností, že žalovaný registroval ochrannou známku krátce před zahájením období Sunrise, pouze s cílem registrovat sporné doménové jméno s pomocí technického ustanovení Nařízení.

Rozhodce nařídil zrušení registrace a převedení doménového jména na žalující stranu.

ADR rozhodnutí č. 04033 – formula1.eu (Formula One Licensing BV vs. Dating.nl BV)

Tento spor dle mého názoru představuje jakési volné pokračování sporů, v jejichž rámci se žalující strany domáhaly svých práv již žalobami proti rozhodnutím EURidu, jimž tento registroval doménová jména v období Sunrise a kterým nebylo vyhověno s odkazem na omezenou pravomoc rozhodců v řízení proti EURidu, kdy tito mohli napadená rozhodnutí zkoumat pouze ohledně jejich souladu s Nařízením 733/2002 a 874/2004.

V tomto konkrétním případě tedy lze hovořit o pokračování sporu č. 01209, popsáném v kapitole 3.6.1.2 Zlá víra v období Sunrise. Společnost Formula One Licencing BV, již nebylo vyhověno v řízení proti rozhodnutí rejstříku, tedy podala žalobní návrh proti držiteli doménového jména, jež si nárokovala.

Rozhodce v tomto případě vyslovil, že:

1) Je prokázáno, že žalobce má právo k pojmu „formula1“, které je založeno na národních a mezinárodních ochranných známkách a na známkách Společenství. Stejně tak je vlastníkem všeobecně známé ochranné známky dle článku 6bis Pařížské úmluvy.

Tyto jeho registrace byly provedeny dlouho před registrací takové ochranné známky držitelem doménového jména. Žalobci byla práva k tomuto pojmu přiznána i v případě jeho sporu o doménové jméno „formula-1.net“ (WIPO case D2400-210).

2) Rozhodce dále poukázal na to, že z poskytnutých dokumentů vyplývá, že žalovaná strana nepoužívá doménové jméno ve spojení s nabídkou zboží nebo služeb ani k tomu nečinila žádné kroky před tím, než se dozvěděla o ADR řízení proti ní. Dále žalovaný není pod tímto doménovým jménem obecně známý a používání tohoto doménového jména jeho osobou může vést ke klamání spotřebitelů a poškození pověsti žalobce. To vše ukazuje na nedostatek oprávněného zájmu z jeho strany.

3) Rozhodce považoval zároveň za jednoznačné, že doménové jméno bylo registrováno a je užíváno ve zlé víře. To zejména z těchto důvodů:

- žalovaný registroval ochrannou známku „formula1“ ve třídě 25, 27 a 30 (šaty, koberce a káva) a to 28. listopadu 2005 a to prostřednictvím „zrychleného“ řízení pro registraci ochranné známky Beneluxu;
- žalovanému se dále nepodařilo prokázat jakékoliv užívání tohoto označení, natož užívání pro „šaty, koberce a kávu“;
- žalovaný podal žádost o registraci celé skupiny známek v podobných třídách jen několik dní před zahájením období Sunrise, s cílem získat na jejich základě množství odpovídajících doménových jmen .eu;
- žalovaný registroval ochrannou známku „formula1“, s cílem získat doménové jméno jí odpovídající v období Sunrise, což by se mu bez takové ochranné známky nepodařilo;

Na základě těchto skutečností rozhodce dospěl k závěru, že toto doménové jméno bylo registrováno se spekulativním úmyslem a ve zlé víře a nařídil jeho převedení na žalobce.

4. Závěr

V době, kdy přítomnost na internetu a forma prezentace sebe sama v tomto prostředí, prostřednictvím internetové adresy, která subjekt usilující o úspěch na virtuálním tržišti a následně na trhu skutečném, co nejvíce přibližuje jejímu názvu nebo činnosti, v rámci níž se uchází o přízeň osob, vůči nimž směřuje svoji činnost, je taková internetová adresa nepochybně velmi ceněnou hodnotou.

Průvodním jevem zmíněných faktů jsou nicméně činnosti, které více či méně porušují práva a oprávněné zájmy subjektů, jejichž jména, názvy, firmy, apod. jsou přímo předurčeny ke zneužití registrací stejného nebo zaměnitelného doménového jména a dalo by se říci, že úměrně s hodnotou takového jména roste agresivita a zarputilost potenciálně parazitujících subjektů.

V rámci systému domény .eu je ochrana „ohrožených“ subjektů stanovena velmi široce a i porovnání se systémy generických domén (gTLD) a národní domény .cz (ccTLD), zřejmě potvrzuje takový závěr.

Ačkoliv implementace domény .eu byla od samého počátku doprovázena snahami zabránit v co nejvyšší míře činnostem, které jsou oprávněně považovány za nežádoucí a které ohrožují jak práva třetích osob, tak internet samotný a i navzdory skutečnosti, že v rámci zavádění této domény bylo možné přihlídnout a inspirovat se historicky staršími a „prověřenými“ úpravami (zejména UDRP), nelze přehlédnout, že se nepodařilo zabránit některým, možná zbytečným excesům, které nepochybně poškodily doménu .eu jako takovou, včetně dopadů na konkrétní subjekty. Je zřejmé, že tyto naplňují onu premisu přímé úměry mezi mírou možného zisku ze spekulace s doménovým jménem a mírou aktivity, invence a agresivity doménových spekulantů, nicméně dle mého názoru někdy až zbytečně pasivní role oprávněných subjektů, zejména EURidu, pravděpodobně přispěla k rozsahu těchto nežádoucích činností.

Tak již v průběhu období Sunrise bylo pravděpodobně možné zabránit mnoha registracím doménových jmen, vedeným zcela zjevně spekulativními úmysly, když podle mého názoru, úloha validátora žádostí o registraci v tomto období, byla zbytečně pasivní.

Další problémový prvek, spatřuji v nastavení pravidel pro přepis zvláštních znaků obsažených v chráněném označení, když právě možnost registrovat jako doménová jména názvy, které zcela zjevně nemají žádnou souvislost s názvem obsaženým v doménovém jménu, byť jsou podloženy např. ochrannou známkou (typicky např. „b&u&n&d&e&s&l&i&g&a“ → „bundesliga.eu“), vyvolávala veku část sporů, týkajících se rozhodnutí Rejstříku a následně spory proti držitelům doménových jmen, tímto způsobem registrovaným. Nelze nezmínit myšlenku, že kdyby tato pravidla byla nastavena striktněji, odpadla by velká část sporů majících v tomto svůj původ.

Spekulativní chování některých subjektů mohlo být do značné míry podpořeno také poměrem mezi výší poplatku za registraci doménového jména a poplatkem za ADR řízení, když v současnosti je tento poměr přibližně 1:180. Toto podporuje jednání, kdy subjekt ve spekulativním úmyslu registruje doménové jméno, jež následně nabídne k odkoupení za částku rovnající se přibližně polovině poplatku za řízení ADR. Vzhledem k tomu, že subjekt který prohraje ADR spor, nemá dle pravidel upravující tento spor, žádnou povinnost nahradit zvítězivšímu subjektu náklady řízení, odkoupení doménového jména s vynaložením polovičních nákladů se zde nabízí jako ekonomičtější varianta dosažení stejného cíle.

Naopak mezi klady úpravy nepochybně patří rozsah ochrany, která je poskytována široké paletě názvů a jmen. Chráněna jsou práva k registrovaným vnitrostátním ochranným známkám a ochranným známkám Společenství, zeměpisným označením a označením původu, neregistrovaným ochranným známkám, obchodním jménům, označením podniků, názvům společností, jménům fyzických osob a názvům chráněných literárních a uměleckých děl, což ostře kontrastuje zejména s úpravou UDRP, kde je ochrana v podobné míře poskytnuta pouze držitelům ochranných známek. Mezi klady dále řadím také rychlost vyřízení sporu o doménové jméno v rámci řízení ADR, když řízení samotné trvá od podání žalobního návrhu přibližně 40 dnů.

Lze tedy uzavřít tuto práci konstatováním, že úroveň dosažené ochrany doménových jmen registrovaných pod doménou .eu je poměrně vysoká a vlastník či nositel jména (názvu), které je chráněno, může, při nepodcenění argumentace v žalobním návrhu, poměrně rychle dosáhnout svého cíle, tj. zrušení registrace, popř. převedení doménového jména na svoji osobu. V případě „rovnosti“ stran nárokujících si

doménové jméno, tedy v situaci, kdy obě strany mohou opřít svůj vztah k doménovému jménu o nějaké chráněné jméno či označení a současně splňují podmínky pro posouzení jejich registrace jako podložené oprávněným zájmem, při současné absenci zlé víry, se potom uplatní princip „first come first serve“ v plném rozsahu.

5. Seznam literatury a pramenů

1. Radka Pelikánová, Karel Čermák jr., Právní aspekty doménových jmen, Linde, Praha 2000
2. Uplatňování doménových jmen v rámci podnikatelských aktivit (sborník z konference), VŠVSMV, Praha 2007
3. Daniela Čížková, Domény a právo: Doménová politika UDRP, Inside 8/2006
4. Daniela Čížková, Domény a právo: Nová doména .eu, Inside 9/2006
5. Zbyněk Loebel, Právo a praxe doménových jmen, únor 2000
6. Zbyněk Loebel, Nekalá soutěž v souvislosti s internetem, duben 2002
7. Nařízení (EC) 733/2002 Evropského Parlamentu a Rady o zavedení domény nejvyššího řádu .eu
8. Nařízení (EC) 874/2004 stanovící pravidla pro zavedení a funkci .euTLD a zásady registračního procesu
9. Pravidla pro řešení sporů o domény .eu (Pravidla ADR) a Doplnující pravidla ADR Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR
10. www.eurid.eu
11. www.adr.eu
12. www.icann.org
13. www.wikipedia.org

THE .EU TOP-LEVEL DOMAIN NAME AND THIRD PARTIES RIGHTS PROTECTION

English summary

My graduation thesis deals with the top-level domain .eu, its origins, methods by which it is embodied into legal enactments and mainly about rights relating to the .eu TLD and the extent of protection the holders of such rights could expect.

The prologue is focused on the general analysis of the problematic regarding domain name itself, both the technical and legal aspects. Thus in this part you could find information about the function of the domain name, its relation to the IP address and about the categorization made on the basis of the top-level and second-level distinction. There is also description made in this part of the three main TLD groups: a) generic TLDs - .biz, .com, .edu, .gov, .info, .int, .mil, .name, .net, .org, .pro, .aero, .asia, .cat, .coop, .jobs, .mobi, .museum, .tel, .travel, .arpa, b) country code TLDs and c) .eu domain, which probably creates the third group.

After common technical description of the domain name there is analogous treatise on the legal aspects of the domain names themselves as well as the description of the position of the entities involved in the legal relations relating to domains.

The main part of this work is then composed of the study of the .eu top-level domain. The reader should find the description of the historical context of the creation of the .eu domain, the legal framework within which this domain has the basis and which covers the functioning and respective legal relations. Further there is a description of particular rights; holders of them are protected against the mala fide registrations of the domain names corresponding with such rights. These rights are, inter alia, registered national and community trademarks, geographical indications or designations of origin, registered trademarks, trade names, business identifiers, company names, family names, and distinctive titles of protected literary and artistic works. Description of above-mentioned rights is completed by the enumeration and the analysis of the methods, used with the aim to protect holders of these rights against misuse, especially on the part so called domain grabbers or cyber squatters.

The last part is composed of the short comparison of the legal enactments regulating the .eu top-level domain name system, with the enactments covering so called generic top-level domain name system and the system of the .cz domain, representing the country code top-level domain name. Then follows the categorization and analysis of the decisions issued within the ADR, which should demonstrate main methods of misuse of the domain names registered under the .eu TLD and the view of the panelists who deal with this cases.

Klíčová slova

doména .eu, práva třetích osob, ochrana
.euTLD, third parties rights, protection